

1 Úvod

Zahraníční obchod s Německem patří dlouhodobě v rámci celkových zahraničněobchodních vztahů České republiky k nejvýznamnějším. Na celkovém obratu zahraničního obchodu se podíl obchodu s Německem pohyboval v období 2005 až 2011 kolem 30 %. Vzhledem k jeho významu pro českou ekonomiku si zasluhuje i mimořádnou pozornost, a proto se stal předmětem této analýzy.

Rozbor zahraničního obchodu České republiky s Německem je orientován především na:

- charakteristiku jeho vývoje (obratu, vývozu, dovozu a obchodní bilance) v období po vstupu České republiky do Evropské unie až téměř do současnosti, tj. v letech 2005 až 2011,
- postavení zahraničněobchodních vztahů s Německem (obratu, vývozu a dovozu) v celkových zahraničněobchodních vztazích, v zahraničním obchodu se státy Evropské unie a v zahraničním obchodu se sousedními státy,
- zastoupení jednotlivých spolkových zemí v zahraničním obchodu Německa s Českou republikou,
- pozici České republiky v celkovém vývozu a v celkovém dovozu Německa a její porovnání s postavením dalších významných zahraničněobchodních partnerů Německa,
- zbožovou strukturu vývozu a dovozu, která je sledována podle nomenklatury SITC v hlavním a podrobném členění,
- příliv přímých zahraničních investic z Německa do České republiky celkem a podle jednotlivých odvětví.

2 Vývoj zahraničního obchodu České republiky s Německem v letech 2005 až 2011¹

2.1 Obrat zahraničního obchodu s Německem

Vysoká míra provázanosti české ekonomiky s ekonomikou Německa dlouhodobě ovlivňuje vývoj zahraničního obchodu České republiky s Německem. Odstranění posledních administrativních bariér po vstupu České republiky do Evropské unie ovlivnilo další rozšíření vzájemné obchodní výměny.

V roce 2000 **obrat zahraničního obchodu** s Německem dosáhl 854,1 mld. Kč, v roce 2005 to bylo 1 179,0 mld. Kč a v roce 2011 již 1 608,2 mld. Kč (tabulka 1 a příloha 1.1). Docílené hodnoty významnou měrou v jednotlivých letech předurčovaly rozsah zahraničního obchodu České republiky se státy Evropské unie² (které se na celkovém obratu zahraničního obchodu v roce 2011 podílely téměř třemi čtvrtinami) a tím i celkového zahraničního obchodu České republiky.

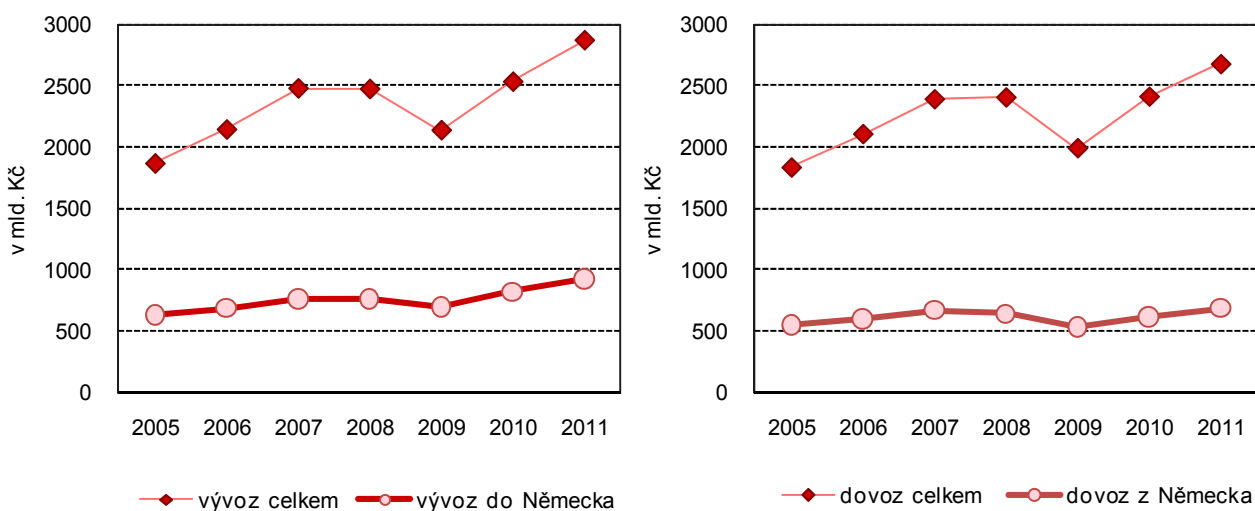
Po postupném růstu obratu zahraničního obchodu s Německem v letech 2005 až 2007 došlo v roce 2008 poprvé v historii samostatné České republiky k jeho meziročnímu propadu (o 2,1 %, tj. o 29,5 mld. Kč). Ten se vlivem celosvětové finanční a hospodářské krize, a již zmíněné velmi silné provázanosti české a německé ekonomiky, v roce 2009 ještě více prohloubil (meziročně o 12,8 %, tj. o 179,9 mld. Kč). V roce 2010 a 2011 provázal zahraniční obchod s Německem opětovný růst. **Obrat zahraničního obchodu dosáhl v roce 2011 nejvyšší hodnoty od vzniku samostatné České republiky**; v porovnání s rokem 2000 se jeho hodnota téměř zdvojnásobila a proti roku 2005 byla vyšší o 429,2 mld. Kč, tj. o více jak jednu třetinu (36,4 %).

Tabulka 1 Obrat zahraničního obchodu v letech 2005 až 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v mld. Kč						
Celkem	3 698,5	4 249,4	4 870,6	4 880,2	4 127,7	4 944,4	5 549,3
s Evropskou unií	2 906,7	3 324,3	3 806,6	3 719,3	3 139,8	3 654,2	4 089,5
s Německem	1 179,0	1 284,4	1 432,5	1 403,0	1 223,1	1 432,9	1 608,2

Na **výši obratu zahraničního obchodu** s Německem měl po celé sledované období nadpoloviční podíl **vývoz**; tento podíl se v letech 2005 až 2011 postupně posiloval. V roce 2005 se vývoz podílel na celkovém obratu zahraničního obchodu s Německem 53,3 %, v roce 2010 již 57,2 % a v roce 2011 jeho podíl dále ještě mírně posílil, a to na 57,4 %. Za rostoucí pozicí vývozu byly jeho vyšší meziroční přírůstky oproti meziročním přírůstkům dovozu, resp. v roce 2008 stejný a v roce 2009 jeho mírnější meziroční pokles oproti meziročnímu snížení dovozu.

Graf 1 Vývoz a dovoz v letech 2005 až 2011

¹ Údaje za roky 2005 až 2010 jsou definitivní, údaje za rok 2011 jsou předběžné. Všechny publikované údaje jsou zpracovávány ze základních jednotek a následně zaokrouhlovány, čímž mohou vzniknout rozdíly.

² Evropská unie (EU) - 27 členských států: Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojené království, Španělsko, Švédsko

2.2 Vývoz do Německa

Německý trh je dlouhodobě významným odbytištěm pro české výrobky a směřuje na něj proto největší část z celkového českého vývozu.

V letech 2005 až 2007 vývoz do Německa postupně rostl a na přírůstku celkového vývozu se proto jeho podíl postupně zvyšoval, a to z necelých 4 % v roce 2005 na téměř jednu čtvrtinu v roce 2007. Poměrně značný byl ale i vliv poklesu vývozu do Německa na snížení celkového vývozu v roce 2008 (přibližně jedna polovina) a v roce 2009 (necelá jedna pětina). Tento pokles byl vyvolán značným útlumem poptávky po českých výrobcích na německém trhu.

V roce 2010 a 2011, kdy vývoz do Německa opětovně rostl, se současně zvyšoval i podíl jeho přírůstku na růstu celkového vývozu, který v těchto letech představoval více jak 30 %. Z celkového navýšení vývozu do států Evropské unie připadly na růst vývozu do Německa v uvedených dvou letech přibližně dvě pětiny, což potvrzuje určující spojitost mezi růstem vývozu do Německa a zvýšením vývozu do států tohoto společenství.

Tabulka 2 Meziroční změny vývozu v %

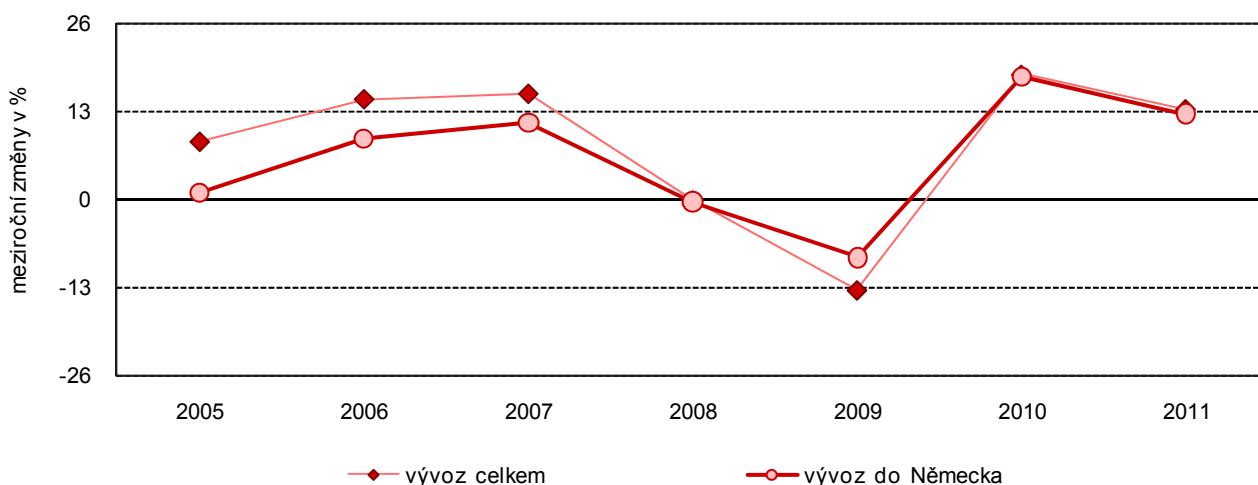
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v %						
Celkem	8,5	14,8	15,6	-0,2	-13,5	18,4	13,3
s Evropskou unií	6,4	15,0	15,1	-0,3	-14,0	17,4	12,0
s Německem	0,9	9,0	11,3	-0,4	-8,6	18,0	12,6
bez Německa	12,8	17,7	17,6	-0,2	-15,7	18,7	13,6

Tabulka 3 Meziroční změny vývozu v mld. Kč

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v mld. Kč						
Celkem	145,9	276,0	334,7	-5,5	-335,1	394,2	337,0
s Evropskou unií	96,7	239,5	276,6	-5,7	-296,0	314,4	254,2
s Německem	5,4	56,4	77,4	-2,7	-65,2	124,8	103,2
bez Německa	140,5	219,6	257,3	-2,8	-269,9	269,4	233,8

Meziroční změny celkového vývozu v porovnání s meziročními pohyby vývozu do Německa v letech 2005 až 2011 vystihuje následující graf.

Graf 2 Vývoj vývozu celkem a vývozu do Německa v letech 2005 až 2011

2.3 Dovoz z Německa

Úloha **dovozu** v celkovém zahraničním obchodu s Německem byla v porovnání se zastoupením vývozu sice slabší, ale i tak pro českou ekonomiku významná. Dovoz z Německa, který představoval v posledních letech více jak dvě pětiny z celkového obrátu zahraničního obchodu s Německem, kryl rozhodující část dovozních potřeb České republiky.

Po meziročním poklesu dovozu z Německa v roce 2005 došlo v roce 2006 a 2007 k jeho růstu a na přírůstku celkového dovozu se jeho podíl proto postupně zvyšoval, a to z necelých 18 % v roce 2006 na téměř jednu čtvrtinu v roce 2007. Značný byl ale i vliv poklesu dovozu z Německa na nevýznamný růst celkového dovozu v roce 2008 a zejména na jeho snížení v roce 2009 (více jak 27 %).

V roce 2010 a 2011, kdy dovoz z Německa opětovně rostl, podíl jeho přírůstku na růstu celkového dovozu se pohyboval mezi jednou pětinou a více jak jednou čtvrtinou. V roce 2010 hodnota dovozu však nedosáhla ještě úrovně z let 2007 a 2008. Až teprve v roce 2011 byly hodnoty dovozu z uvedených let překonány. Z celkového navýšení dovozu ze států Evropské unie připadly na růst dovozu z Německa v uvedených dvou letech (stejně jako u vývozu) přibližně dvě pětiny.

Tabulka 4 Meziroční změny dovozu v %

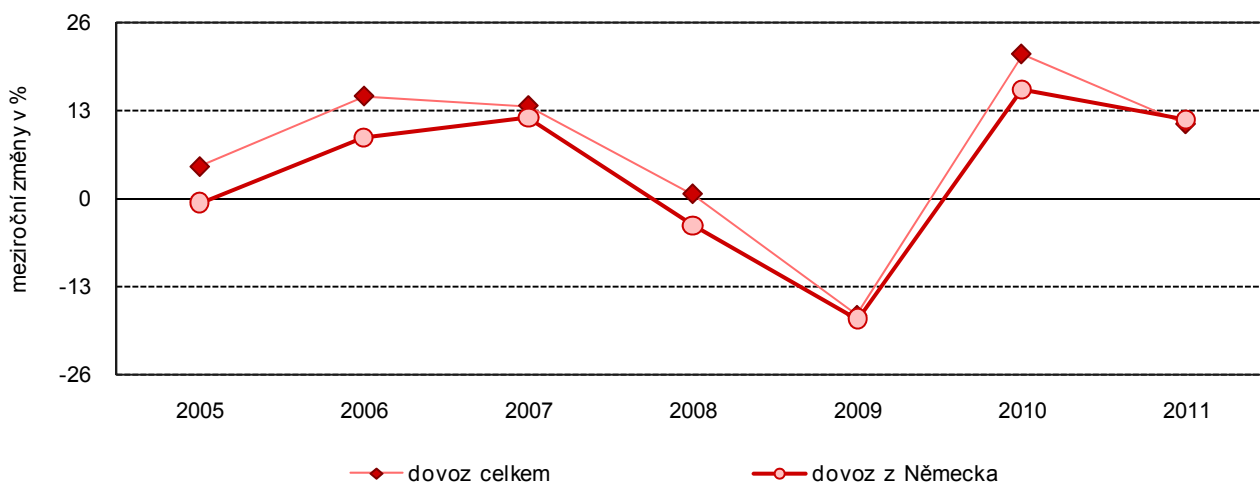
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v %						
Celkem	4,6	15,0	13,6	0,6	-17,3	21,2	11,1
s Evropskou unií	3,6	13,6	13,8	-4,8	-17,6	15,1	11,9
s Německem	-0,7	8,9	11,8	-4,0	-17,8	16,1	11,7
bez Německa	7,1	17,7	14,3	2,4	-17,2	23,1	10,9

Tabulka 5 Meziroční změny dovozu v mld. Kč

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v mld. Kč						
Celkem	80,9	274,9	286,5	15,2	-417,5	422,5	267,9
s Evropskou unií	44,9	178,2	205,7	-81,6	-283,5	200,1	181,1
s Německem	-3,8	48,9	70,8	-26,9	-114,7	85,0	72,0
bez Německa	84,7	226,0	215,7	42,1	-302,8	337,5	195,9

Meziroční změny celkového dovozu v porovnání s meziročními pohyby dovozu z Německa v letech 2005 a 2011 zachycuje následující graf.

Graf 3 Vývoj dovozu celkem a dovozu z Německa v letech 2005 až 2011

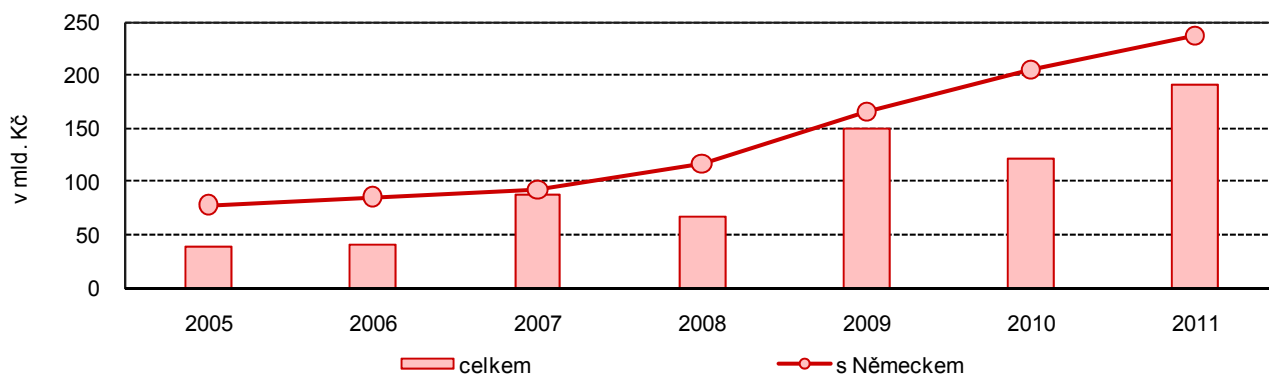
2.4 Obchodní bilance s Německem

Předstih tempa růstu vývozu do Německa před tempem růstu dovozu z Německa byl charakteristický (vyjma roku 2007) pro celé období 2005 až 2011 a příznivě proto působil na vývoj **bilance zahraničního obchodu**. Vzhledem k tomu, že propad v zahraničním obchodu s Německem v letech 2008 a 2009 byl výraznější na straně dovozu, měla tato skutečnost pozitivní dopad na obchodní bilanci s Německem. V letech 2005 až 2011 vykazovala bilance zahraničního obchodu s Německem stále přebytek, který se postupně v jednotlivých letech navyšoval. Zatímco v roce 2005 představovala kladná obchodní bilance 12,4 % českého vývozu do Německa, v roce 2011 to bylo již 25,7 %.

Tabulka 6 Bilance zahraničního obchodu

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v mld. Kč						
Celkem	38,6	39,8	87,9	67,2	149,6	121,2	190,3
s Evropskou unií	288,4	349,8	420,7	496,6	484,2	598,5	671,5
s Německem	78,0	85,6	92,2	116,3	165,8	205,5	236,8
bez Německa	-39,4	-45,8	-4,2	-49,1	-16,2	-84,3	-46,5

Graf 4 Bilance zahraničního obchodu celkem a s Německem

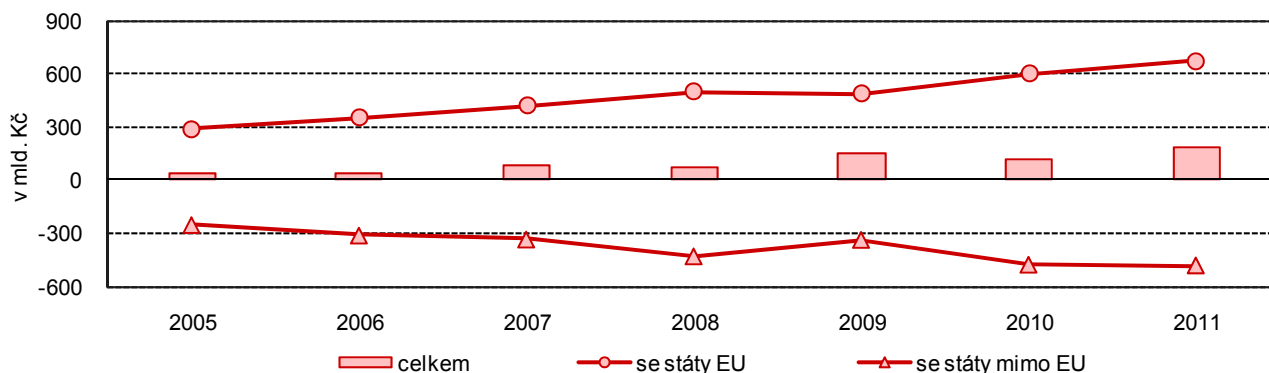

Docílené aktivní saldo značnou měrou ovlivňovalo vývoj obchodní bilance se státy Evropské unie a významně také proto přispívalo k likvidaci deficitu obchodní bilance se státy mimo Evropskou unii a tím k udržení kladné bilance celkového zahraničního obchodu a k jejímu navyšování po celé sledované období.

Tabulka 7 Meziroční změny bilance v mld. Kč

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v mld. Kč						
Celkem	65,1	1,1	48,2	-20,7	82,3	-28,3	69,1
s Evropskou unií	51,8	61,3	70,9	75,9	-12,4	114,3	73,0
s Německem	9,3	7,5	6,6	24,2	49,5	39,7	31,2
bez Německa	55,8	-6,4	41,6	-44,8	32,8	-68,1	37,8

Graf 5 Bilance zahraničního obchodu celkem, se státy EU a se státy mimo EU

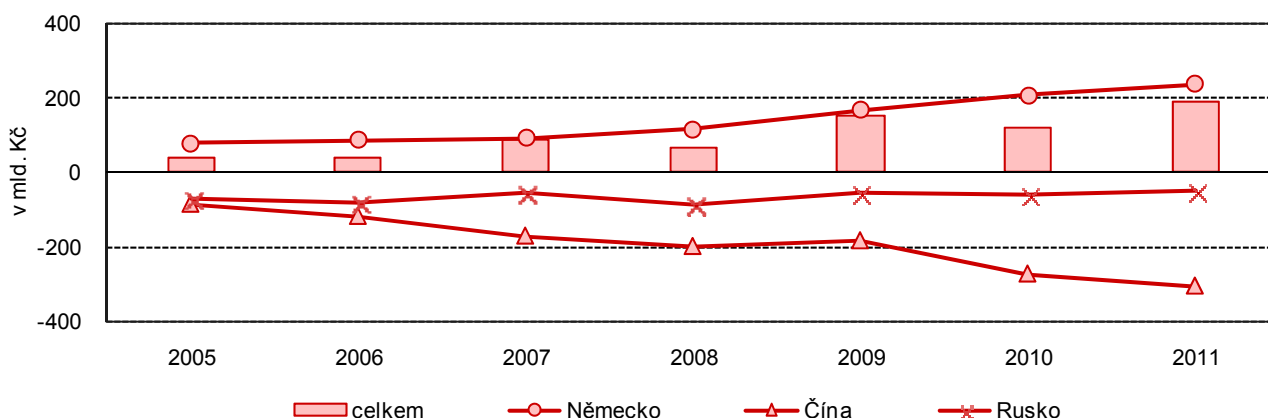

Schodek zahraničního obchodu se státy mimo Evropskou unii se v období 2005 až 2011 postupně prohluboval. V roce 2005 činil necelých 250 mld. Kč a v roce 2011 již téměř dvojnásobek (481 mld. Kč). Převažující část deficitu obchodní bilance se státy mimo Evropskou unii se koncentrovala na Čínu a Rusko.

Tabulka 8 Bilance zahraničního obchodu se státy mimo EU

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v mld. Kč						
Celkem	38,6	39,8	87,9	67,2	149,6	121,2	190,3
se státy mimo EU	-249,8	-310,0	-332,8	-429,3	-334,6	-477,2	-481,2
s Čínou	-86,9	-119,2	-171,7	-199,4	-184,1	-272,6	-304,8
s Ruskem	-71,0	-83,6	-56,4	-87,3	-53,0	-62,8	-50,3

Graf 6 Bilance zahraničního obchodu celkem, s Německem, Čínou a Ruskem

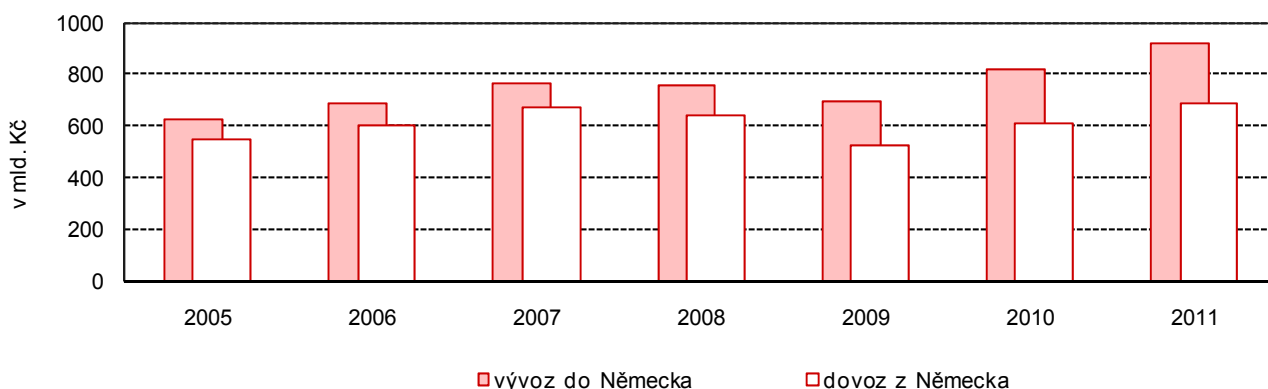
2.5 Krytí dovozu vývozem v %

Po celé sledované období krytí celkového dovozu celkovým vývozem se pohybovalo nad 100 %. Tento vývoj (stejně jako i vývoj v relaci k Evropské unii) byl předurčen situací v obchodu s Německem. V roce 2010 i 2011 vývoz do Německa převyšoval dovoz z Německa dokonce přibližně o jednu třetinu.

Tabulka 9 Krytí dovozu vývozem v %

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v %						
Celkem	102,1	101,9	103,7	102,8	107,5	105,0	107,1
s Evropskou unií	122,0	123,5	124,8	130,8	136,5	139,2	139,3
s Německem	114,2	114,3	113,8	118,1	131,4	133,5	134,5
bez Německa	96,9	97,0	99,8	97,2	98,9	95,3	97,7

Graf 7 Porovnání vývozu a dovozu v letech 2005 až 2011

3 Pozice zahraničního obchodu s Německem na celkovém zahraničním obchodu

3.1 Postavení Německa na celkovém obrátu zahraničního obchodu

Zahraniční obchod s Německem náleží v rámci celkových zahraničněobchodních vztahů České republiky dlouhodobě k nejvýznamnějším, a to jak na straně vývozu, tak i na straně dovozu (příloha 1.1). Na celkovém obrátu zahraničního obchodu osciloval podíl Německa v letech 2005 až 2011 kolem 30 %. Největší zastoupení měl zahraniční obchod s Německem v roce 2005, v následujících letech se postupně pozice Německa mírně snižovala a v roce 2011 byla v porovnání s rokem 2005 o 2,9 p. b. nižší. Po celé sledované období bylo významnější zastoupení Německa zřejmě ve vývozu oproti dovozu. Podíl Německa na celkovém vývozu, stejně jako jeho podíl na celkovém dovozu, se postupně oslaboval. Výraznější snížení bylo však zřejmě u podílu dovozu. Zatímco v roce 2005 rozdíl mezi zastoupením vývozu a dovozu činil 3,5 p. b. ve prospěch vývozu, v roce 2011 to bylo již 6,5 p. b.

3.2 Zastoupení Německa na celkovém vývozu

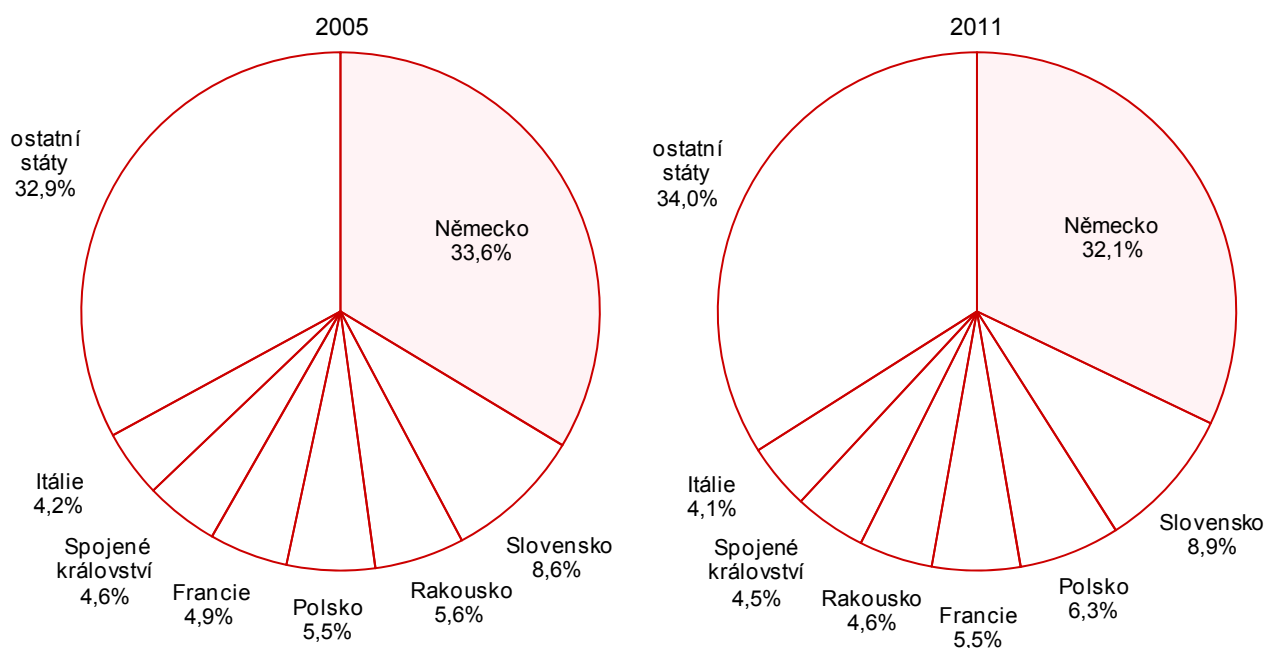
Pozice Německa na celkovém vývozu se v období 2005 až 2011 postupně mírně snižovala. Přestože byla v roce 2011 proti roku 2005 o 1,5 p. b. slabší, vývoz do Německa byl však v rámci celkového vývozu stále dominantní. Silné zastoupení Německa potvrzuje skutečnost, že podíl druhého Slovenska na celkovém českém vývozu činil v roce 2011 pouze 8,9 %. Oslabení podílu Německa se však odehrálo právě především ve prospěch posílení vývozu do sousedních států České republiky, resp. zejména vývozu na Slovensko a hlavně do Polska, neboť pozice vývozu do Rakouska, které bylo v roce 2005 třetí největší vývozní destinací, se v roce 2011 proti roku 2005 oslabila o 1,0 p. b. (příloha 2.2).

Třetím nejvýznamnějším partnerem vývozu bylo v roce 2011 s podílem 6,3 % Polsko následované Francií (podíl 5,5 %) a dále pak Rakouskem (podíl 4,6 %). V uvedeném období se také posílilo zastoupení Ruska, které se vyhoupllo ze třináctého místa v roce 2005 (podíl 1,8 %) na místo deváté v roce 2011 (podíl 3,2 %). Za zaznamenání stojí i růst vývozu do Číny a tím i jejího zastoupení v českém vývozu. V roce 2005 nefigurovala Čína mezi dvaceti hlavními partnery českého vývozu, v roce 2011 se s podílem 1,0 % umístila na sedmáctém místě (příloha 2.1).

Tabulka 10 Zastoupení vývozu do Německa na celkovém vývozu, na vývozu do států EU a na vývozu do sousedních států

Podíl Německa na:	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v %						
vývozu celkem	33,6	31,9	30,7	30,7	32,5	32,3	32,1
vývozu do států EU	39,3	37,3	36,1	36,0	38,3	38,5	38,8
vývozu do sousedních států ³	63,0	62,5	61,6	60,1	62,9	62,5	61,9

Graf 8 Porovnání pozice Německa na celkovém vývozu ČR s pozicí vybraných států

³ Sousední státy České republiky: Německo, Polsko, Rakousko a Slovensko

3.3 Zastoupení Německa na celkovém dovozu

Zastoupení Německa na celkovém dovozu se v období 2005 až 2011 postupně oslabovalo. V roce 2011 v porovnání s rokem 2005 se pozice dovozu z Německa na celkovém dovozu snížila o 4,5 p. b. Dovoz z Německa byl ale i přes toto oslabení v rámci celkového dovozu stále nejdůležitější, neboť dovozem z Německa je realizována více jak čtvrtina z celkových dovozních potřeb.

Význam zastoupení Německa je zřejmý i z porovnání pozice dalších dovozních partnerů. Např. podíl druhé Číny na celkovém českém dovozu byl v roce 2011 přibližně poloviční (12,5 %). Snížení podílu Německa se odehrálo právě především ve prospěch růstu podílu dovozu z Číny a dovozu ze sousedních států České republiky, resp. zejména dovozu z Polska, ale i ze Slovenska, neboť pozice dovozu z Rakouska klesla v roce 2011 na 3,3 % ze 4,0 % v roce 2005 (příloha 2.2).

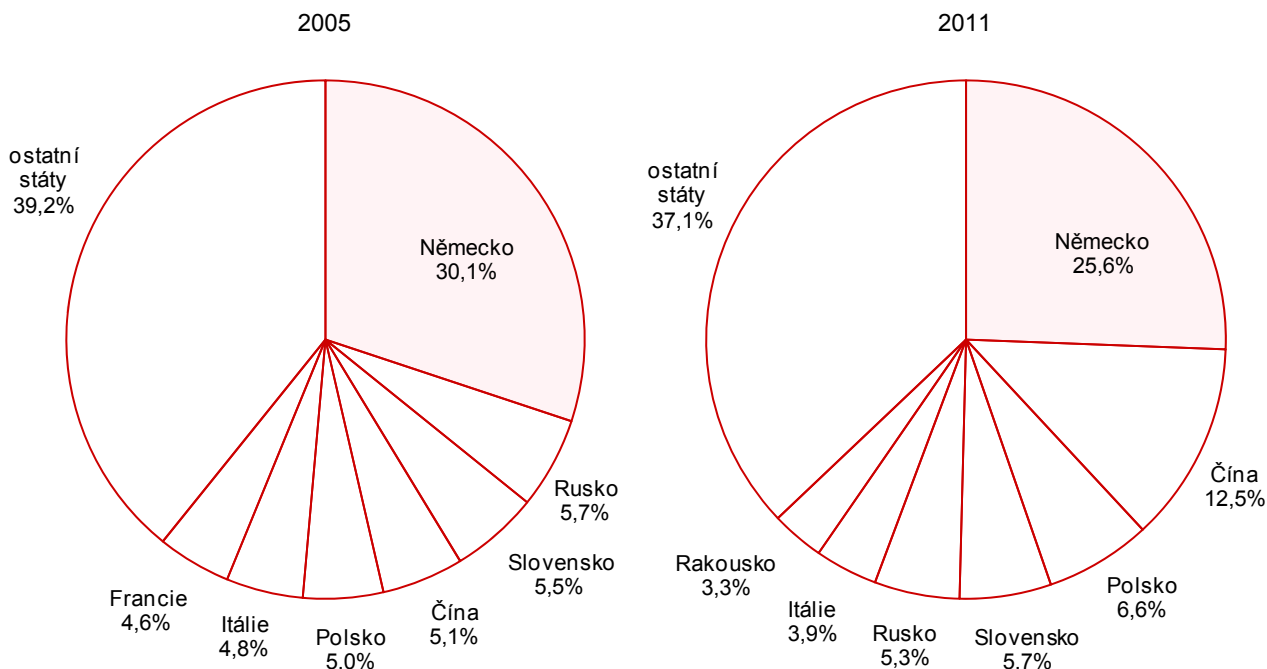
Třetím nejvýznamnějším partnerem dovozu do České republiky bylo v roce 2011 s podílem 6,6 % Polsko následované Slovenskem (podíl 5,7 %) a dále pak Ruskem (podíl 5,3 %). Zastoupení Ruska se ve sledovaném období poněkud snížilo, neboť v roce 2005 bylo Rusko druhou nejdůležitější dovozní orientací s podílem 5,7 % na celkovém dovozu (příloha 2.1).

Tabulka 11 Zastoupení dovozu z Německa na celkovém dovozu, na dovozu ze států EU a na dovozu ze sousedních států

Podíl Německa na:	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v %						
dovozu celkem	30,1	28,5	28,0	26,7	26,6	25,4	25,6
dovozu ze států EU	42,1	40,3	39,6	39,9	39,8	40,2	40,1
dovozu ze sousedních států	67,6	65,9	65,3	63,9	63,2	62,9	62,1

V roce 2011 byly mezi patnácti hlavními partnery českého vývozu pouze dva státy mimo EU - Rusko a Spojené státy a českého dovozu to bylo pět států mimo EU - Čína, Rusko, Japonsko, Spojené státy a Korea.

Graf 9 Porovnání pozice Německa na celkovém dovozu ČR s pozicí vybraných států

3.4 Zahraniční obchod s vybranými spolkovými zeměmi Německa⁴

Zahraniční obchod České republiky s Německem je uskutečňován se 16 spolkovými zeměmi. Trh jednotlivých spolkových zemí se liší svojí geografickou polohou z hlediska České republiky, velikostí, rozmístěním výrobních kapacit a tím odlišnou zbožovou strukturou vývozu a dovozu.

Podle předběžných údajů Spolkového statistického úřadu z dubna 2012 více jak polovina zahraničního obchodu Německa (54,2 %) s Českou republikou byla v roce 2011 realizována se třemi spolkovými zeměmi, které patří k nejlidnatějším, a to s Bavorskem, Bádensko - Württemberskem a se Severním Porýním - Vestfálskem. Na tyto tři spolkové země připadlo v roce 2011 z celkového vývozu Německa do České republiky 45,0 % a z celkového dovozu Německa z České republiky 63,1 %. Za uvedenými třemi spolkovými zeměmi se s podílem 18,4 % na celkovém vývozu Německa do České republiky a s podílem 22,9 % na celkovém dovozu Německa z České republiky zařadily další tři spolkové země - Dolní Sasko, Sasko a Hesensko. K významnějším obchodním partnerům České republiky patřily ještě spolkové země Porýní - Falc, Hamburk, Sasko - Anhaltsko a Durynsko.

Pozice zbývajících šesti spolkových zemí Německa (Braniborsko, Sársko, Berlín, Šlesvicko - Holštýnsko, Brémy a Meklenbursko - Přední Pomořansko) byla dosud méně významná.

Tabulka 12 Podíl jednotlivých spolkových zemí Německa na zahraničním obchodě s ČR v roce 2011

Spolkové země	Vývoz do ČR	Dovoz z ČR	Obrat
	podíl v %		
Zahraniční obchod Německa s ČR	100,0	100,0	100,0
v tom:			
Bavorsko	16,8	28,9	23,0
Bádensko - Württembersko	12,9	19,8	16,4
Severní Porýní – Vestfálsko	15,3	14,4	14,8
Dolní Sasko	8,4	7,5	7,9
Sasko	4,5	9,2	6,9
Hesensko	5,5	6,2	5,8
Porýní - Falc	3,1	2,1	2,6
Hamburk	1,4	2,8	2,1
Sasko - Anhaltsko	2,9	1,4	2,1
Durynsko	2,2	1,4	1,8
Braniborsko	1,8	1,0	1,3
Sársko	1,0	1,3	1,1
Berlín	1,2	0,7	1,0
Šlesvicko-Holštýnsko	0,9	0,8	0,9
Brémy	0,5	1,0	0,8
Meklenbursko-Přední Pomořansko	0,3	0,3	0,3
Nespecifikováno	21,3	1,2	11,2

Na Bavorsko, Bádensko - Württembersko, Severní Porýní - Vestfálsko, Sasko a Hesensko se v roce 2011 koncentrovala převážná část záporného salda zahraničního obchodu (9,2 mld. EUR) Německa s Českou republikou.

Současně nutno zmínit, že více jak jedna pětina vývozu Německa do České republiky nebyla v roce 2011 specifikována podle jednotlivých spolkových zemí. U dovozu Německa z České republiky je jeho nespecifikovaná část téměř zanedbatelná.

⁴ Zdroj: Statistisches Bundesamt, Wiesbaden, April 2012, Vorläufige Ergebnisse.

4 Pozice České republiky v zahraničně obchodních vztazích Německa⁵

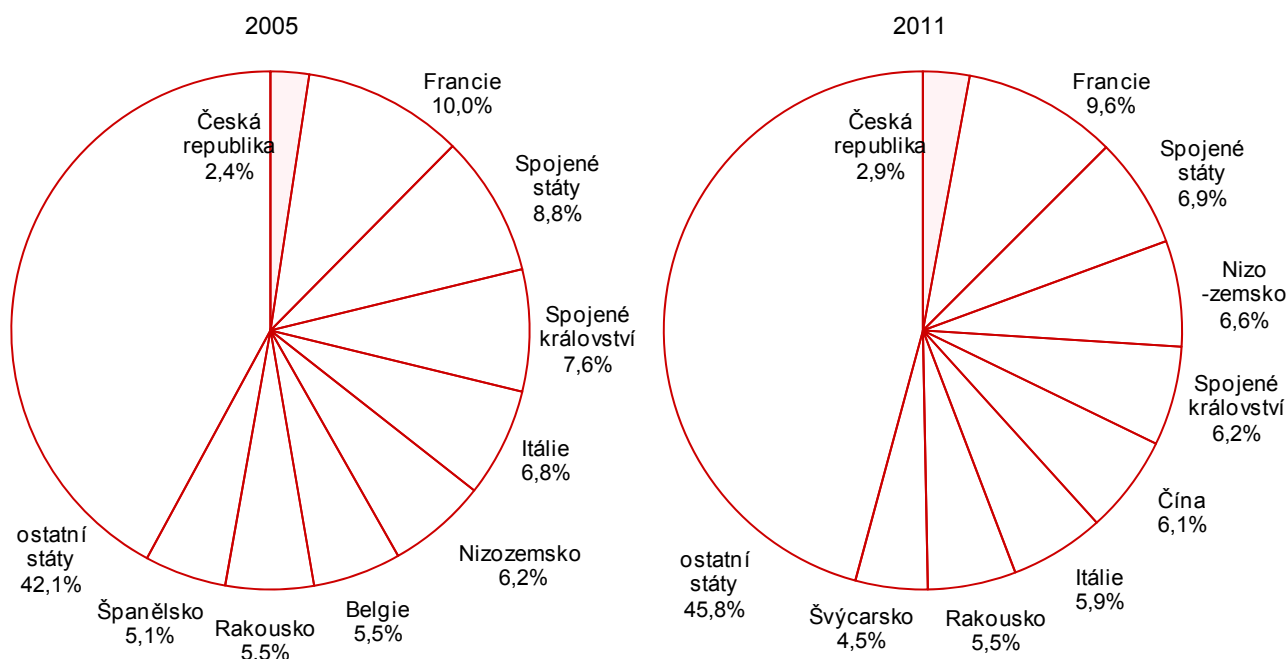
Česká republika se v období 2005 až 2011 zařadila mezi přední zahraničněobchodní partnery Německa (příloha 6.1).

Tabulka 13 Vývoz Německa do vybraných států

Stát	2005		Stát	2011	
	v mil. EUR	podíl v %		v mil. EUR	podíl v %
Celkem	780 415	100,0	Celkem	1 057 838	100,0
z toho:					
Francie	78 406	10,0	Francie	101 555	9,6
Spojené státy	68 781	8,8	Spojené státy	73 008	6,9
Spojené království	59 615	7,6	Nizozemsko	69 312	6,6
Itálie	53 397	6,8	Spojené království	65 334	6,2
Nizozemsko	48 295	6,2	Čína	64 609	6,1
Belgie	43 299	5,5	Itálie	62 122	5,9
Rakousko	42 971	5,5	Rakousko	57 868	5,5
Španělsko	39 449	5,1	Švýcarsko	47 303	4,5
Švýcarsko	29 014	3,7	Belgie	46 966	4,4
Polsko	22 242	2,9	Polsko	43 472	4,1
Čína	21 165	2,7	Španělsko	34 868	3,3
Česká republika	19 038	2,4	Rusko	34 324	3,2
Rusko	17 151	2,2	Česká republika	30 626	2,9
Švédsko	17 088	2,2	Švédsko	22 012	2,1
Maďarsko	13 585	1,7	Turecko	20 084	1,9
Japonsko	13 268	1,7	Maďarsko	15 685	1,5

V celkovém německém vývozu zaujala v roce 2011 Česká republika 13. místo, a to za Ruskem a Španělskem, ale před Švédskem a Tureckem. Na celkovém vývozu Německa představoval v roce 2011 podíl České republiky necelá tři procenta proti 2,4 % v roce 2005. Z nových členských států Evropské unie se před Českou republikou umístilo v roce 2011 pouze Polsko, za Českou republikou pak s podílem 1,5 % na 16. místě Maďarsko a na 22. místě s podílem 1,0 % Slovensko.

Graf 10 Porovnání pozice České republiky na celkovém vývozu Německa s pozicí vybraných států

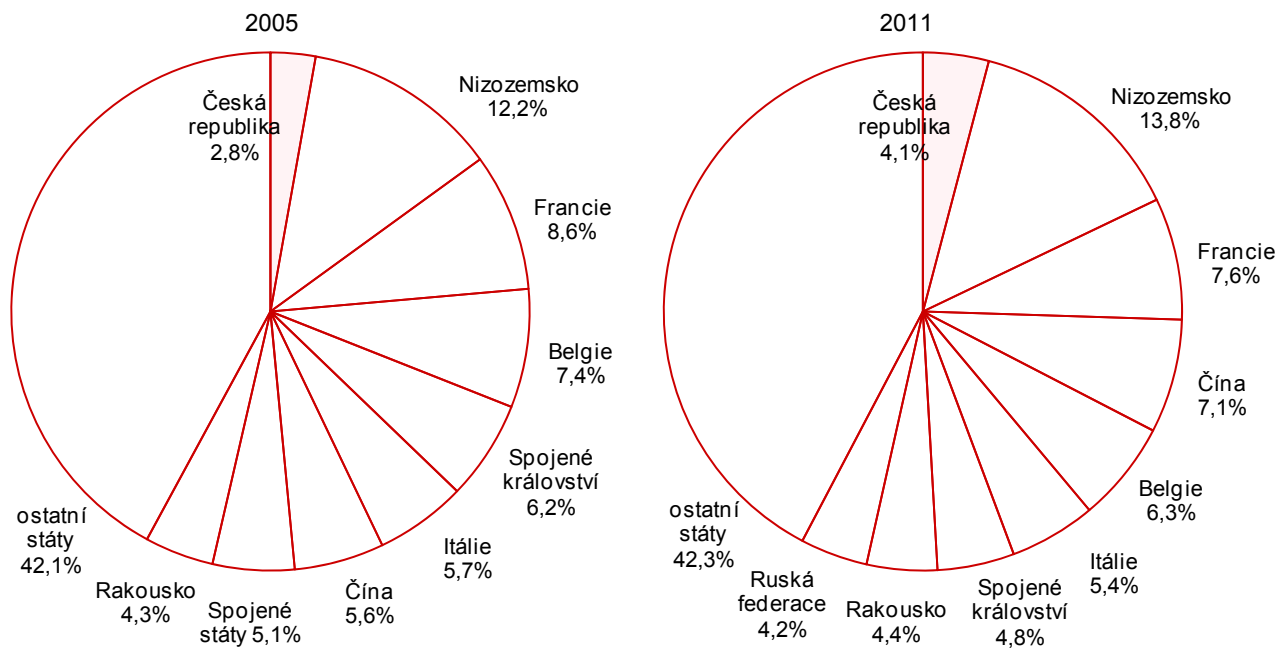
⁵ Zdroj: Eurostat, databáze zahraničního obchodu EU, 19. března 2012.

Tabulka 14 Dovoz Německa z vybraných států

Stát	2005		Stát	2011	
	v mil. EUR	podíl v %		v mil. EUR	podíl v %
Celkem	624 606	100,0	Celkem	900 829	100,0
z toho:					
Nizozemsko	75 965	12,2	Nizozemsko	124 473	13,8
Francie	53 550	8,6	Francie	68 587	7,6
Belgie	46 242	7,4	Čína	62 257	7,1
Spojené království	39 008	6,2	Belgie	56 869	6,3
Itálie	35 570	5,7	Itálie	48 548	5,4
Čína	35 121	5,6	Spojené království	42 988	4,8
Spojené státy	31 981	5,1	Rakousko	39 927	4,4
Rakousko	27 146	4,3	Rusko	37 973	4,2
Švýcarsko	23 965	3,8	Česká republika	36 508	4,1
Rusko	21 252	3,4	Spojené státy	35 728	4,0
Česká republika	17 636	2,8	Švýcarsko	35 229	3,9
Španělsko	17 416	2,8	Polsko	33 951	3,8
Polsko	16 789	2,7	Španělsko	22 454	2,5
Japonsko	15 423	2,5	Norsko	19 165	2,1
Norsko	13 988	2,2	Maďarsko	18 201	2,0
Maďarsko	13 756	2,2	Japonsko	18 012	2,0

V celkovém německém dovozu obsadila v roce 2011 Česká republika 9. místo, a to za Ruskem a Rakouskem, avšak před Spojenými státy a Švýcarskem. Na celkovém dovozu Německa zastoupení České republiky činilo v roce 2011 více jak čtyři procenta v porovnání s 2,8 % v roce 2005. Z nových členských států Evropské unie zaujala v německém dovozu Česká republika v roce 2011 nejvýznamnější pozici. Za Českou republikou se zařadilo na 12. místo Polsko s podílem 3,8 %, na 15. místo s podílem 2,0 % Maďarsko a na 19. místo s podílem 1,3 % Slovensko.

Graf 11 Porovnání pozice České republiky na celkovém dovozu Německa s pozicí vybraných států

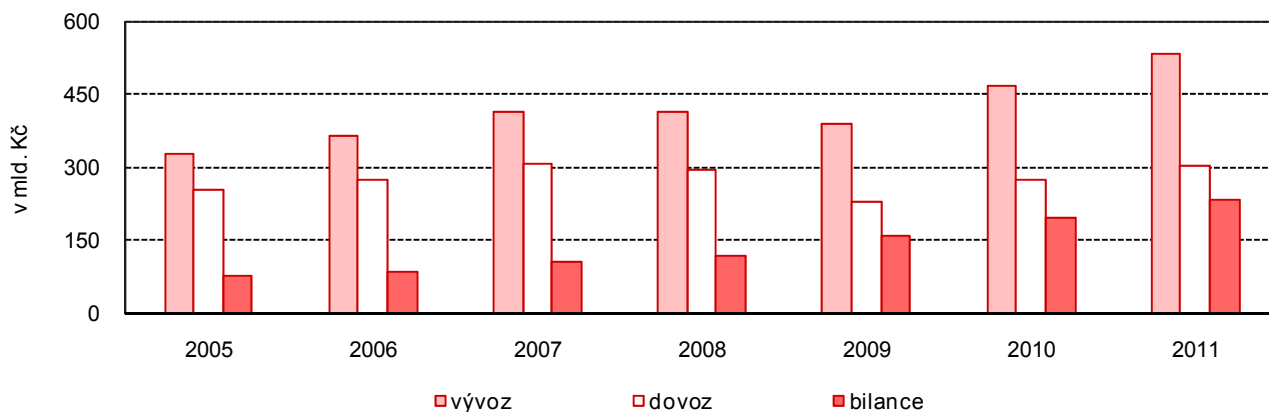

5 Zbožová struktura zahraničního obchodu s Německem

5.1 Zbožová struktura vývozu do Německa podle tříd SITC⁶

Růst vývozu do Německa zaznamenaly v letech 2005 až 2011 všechny třídy SITC (tabulky 15,16 a příloha 3.1). Nadprůměrný růst vývozu (o více jak tři pětiny) zaznamenal zejména **vývoz strojů a dopravních prostředků**. V roce 2011 byl proti roku 2005 tento vývoz vyšší bezmála o 206 mld. Kč a na přírůstku celkového vývozu do Německa (o 293,9 mld. Kč) se v uvedeném období navýšení vývozu strojů a dopravních prostředků podílelo téměř 70 %. **Stroje a dopravní prostředky byly jedinou třídou SITC, která v roce 2011 proti roku 2005 nejvýrazněji (o 5,6 p. b.) posílila svoji pozici na celkovém vývozu do Německa, ta se v roce 2011 přiblížila ke třem pětinám.**

Graf 12 Zahraniční obchod s Německem se stroji a dopravními prostředky

Druhou nejvýznamnější třídou SITC vývozu do Německa byly **polotovary a materiály**⁷. V roce 2011 proti roku 2005 jejich vývoz do Německa vzrostl o více jak jednu pětinu (o 30,3 mld. Kč) a na zvýšení celkového vývozu do Německa se podílel přibližně jednou desetinou. Podíl vývozu polotovarů a materiálů se však na celkovém vývozu do Německa snížil v roce 2011 proti roku 2005 o 3,4 p. b.

Třetí pozici ve struktuře vývozu do Německa zaujímal v letech 2005 až 2011 **průmyslové spotřební zboží**. Vývoz těchto výrobků se zvýšil v roce 2011 v porovnání s rokem 2005 (stejně jako vývoz polotovarů a materiálů) přibližně o jednu pětinu (o 20,9 mld. Kč) a na přírůstku celkového vývozu do Německa se vývoz těchto výrobků podílel jen 7,1 %.

Tabulka 15 Zbožová struktura vývozu do Německa v mld. Kč

SITC	Celkem	Zemědělské, potravinářské suroviny a výrobky	Suroviny nepoživatelné a minerální paliva	Chemické výrobky	Polotovary a materiály	Stroje a dopravní prostředky	Průmyslové spotřební zboží a zboží j. n.
	0 - 9	0 + 1 + 4	2 + 3	5	6	7	8 + 9
v mld. Kč							
2005	628,5	16,7	31,6	28,4	130,6	328,0	93,2
2008	759,7	18,6	51,2	32,3	152,4	412,4	92,8
2011	922,5	22,0	53,7	38,3	160,8	533,6	114,1

Suroviny nepoživatelné a minerální paliva dosáhly největšího relativního přírůstku (značný vliv cen) vývozu do Německa ze všech tříd SITC. Absolutní zvýšení vývozu uvedených produktů činilo ve sledovaném období 22,0 mld. Kč a na navýšení celkového vývozu se ale podílelo pouze 7,5 %. Jejich pozice se v roce 2011 proti roku 2005 posílila o 0,8 p. b. **Vývoz chemických výrobků** patřil k méně významným ve struktuře vývozu do Německa. Jeho podíl (při růstu vývozu o více jak jednu třetinu, tj. o 9,9 mld. Kč) na celkovém vývozu do Německa klesl v uvedeném období o 0,3 p. b. a na růstu celkového vývozu se ve sledovaném období podílel pouze 3,4 %.

⁶ SITC - Standardní mezinárodní klasifikace zboží (Jednotný mezinárodní třídění zboží). Aby bylo možno získávat sumáře v každé úrovni třídění SITC pomocí výpočetní techniky, je číselné označení každé komodity navrženo tak, že první číslice označují třídu, první dvě číslice označují oddíl, první tři číslice označují skupinu, první čtyři číslice označují podskupinu a je-li podskupina dále dělena, pak pět číslic určuje základní položku.

⁷ Polotovary a materiály (SITC 6) = tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálů (SITC 6).

Nejnižší zastoupení ve vývozu do Německa měly po celé sledované období **zemědělské a potravinářské suroviny a výrobky**. Vývoz těchto výrobků vzrostl v roce 2011 proti roku 2005 o necelou jednu třetinu (o 5,3 mld. Kč) a na přírůstek celkového vývozu do Německa se podílel jen necelými dvěma procenty. Již tak nízký podíl zemědělských a potravinářských surovin a výrobků v roce 2005 se v roce 2011 dále snížil (o 0,3 p. b.).

Tabulka 16 Zbožová struktura vývozu do Německa v %

SITC	Celkem	Zemědělské, potravinářské suroviny a výrobky	Suroviny nepoživatelné a minerální paliva	Chemické výrobky	Polotovary a materiály	Stroje a dopravní prostředky	Průmyslové spotřební zboží a zboží j. n.
	0 - 9	0 + 1 + 4	2 + 3	5	6	7	8 + 9
	podíl v %						
2005	100,0	2,7	5,0	4,5	20,8	52,2	14,8
2008	100,0	2,4	6,7	4,3	20,1	54,3	12,2
2011	100,0	2,4	5,8	4,2	17,4	57,8	12,4
index 2011/2005							
	146,8	131,6	169,8	134,7	123,2	162,7	122,4

5.1.1 Postavení vývozu jednotlivých tříd SITC do Německa na celkovém českém vývozu tříd SITC

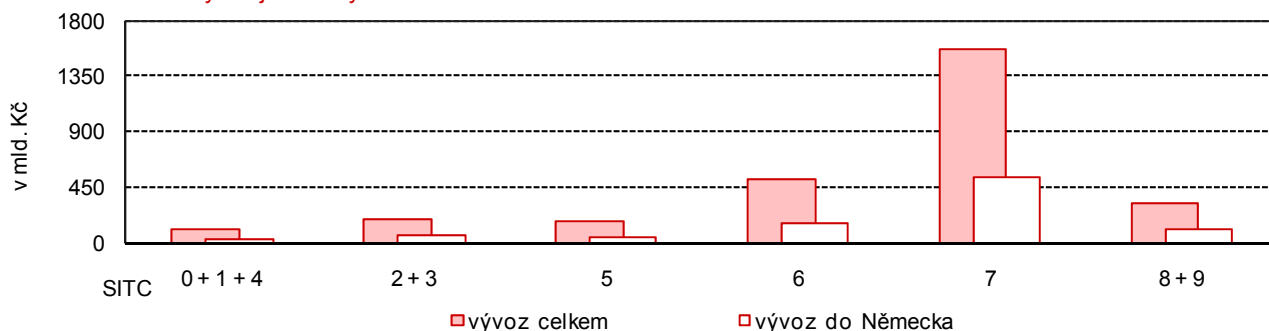
Význam úlohy vývozu do Německa na celkovém českém vývozu potvrzují i údaje o pozici vývozu jednotlivých tříd SITC do Německa na celkovém českém vývozu jednotlivých tříd SITC. Z údajů v tabulce 17 je však zřejmé, že všechny uvedené třídy SITC ve sledovaném období redukovaly svoje zastoupení na jejich celkovém českém vývozu.

Nejsilnější pozici (i když postupně výrazně nižší) **na celkovém českém vývozu měl po celé sledované období vývoz průmyslového spotřebního zboží následovaný vývozem strojů a dopravních prostředků**. Především vývoz strojů a dopravních prostředků, ale i vývoz průmyslového spotřebního zboží, určovaly podíl vývozu do Německa na celkovém českém vývozu. **Do Německa byla z celkového českého vývozu orientována i značná část vývozu polotovarů a materiálů a surovin nepoživatelných a minerálních paliv**. Z celkového českého vývozu chemických výrobků a zemědělských a potravinářských surovin a výrobků byla u obou tříd na vývoz do Německa orientována přibližně jedna třetina.

Tabulka 17 Pozice vývozu jednotlivých tříd SITC do Německa na jejich celkovém českém vývozu

SITC	Zemědělské, potravinářské suroviny a výrobky	Suroviny nepoživatelné a minerální paliva	Chemické výrobky	Polotovary a materiály	Stroje a dopravní prostředky	Průmyslové spotřební zboží a zboží j. n.
	0 + 1 + 4	2 + 3	5	6	7	8 + 9
	podíl v %					
2005	22,7	30,2	23,9	32,1	34,6	43,1
2008	19,1	34,3	22,0	31,6	31,0	34,8
2011	19,3	28,4	21,2	31,7	34,1	36,3

Graf 13 Vývoz jednotlivých tříd SITC celkem a do Německa v roce 2011

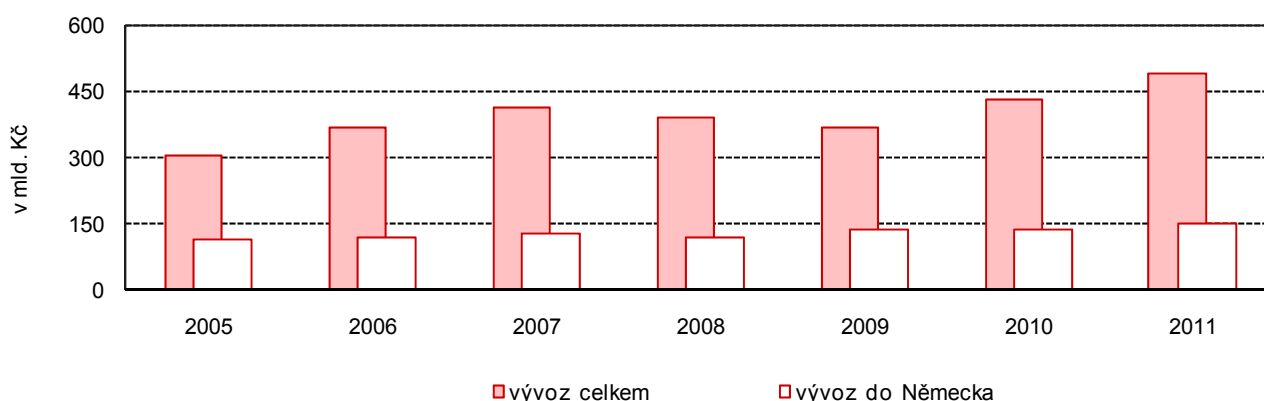

5.1.2 Významné oddíly SITC ve vývozu do Německa

Podrobnější pohled do zbožové struktury vývozu do Německa poskytují údaje o vývozu jednotlivých oddílů SITC (příloha 4.2). Z údajů je zřejmé, že ve vývozu do Německa zaujímají výraznější úlohu ty oddíly SITC, které jsou součástí tříd SITC 6 až SITC 9. Nejvýznamnější oddíly vývozu do Německa jsou uvedeny v tabulce 18.

Po celé sledované období byly důležitým oddílem českého vývozu do Německa **silniční vozidla**. Přes zvýšení jejich vývozu v roce 2011 proti roku 2005 přibližně o jednu třetinu (o 38,7 mld. Kč), jejich podíl na celkovém vývozu do Německa v tomto období poněkud oslabil (o 1,6 p. b.), a současně se snížilo i zastoupení jejich vývozu do Německa na celkovém českém vývozu silničních vozidel (o 6 p. b.).

Graf 14 Vývoz silničních vozidel celkem a do Německa

Nejvýraznější nárůst vývozu do Německa se v roce 2011 proti roku 2005 projevil u **kancelářských strojů a zařízení k automatizovanému zpracování dat** (o 319 %, tj. o 59,9 mld. Kč) a u **zařízení pro telekomunikace a pro záznam a reprodukci zvuku** (o 312 %, tj. o 45,2 mld. Kč). Tyto dva oddíly SITC posílily jak svoje postavení ve vývozu do Německa (v roce 2011 proti roku 2005 o 5,5 p. b. a 4,2 p. b.), tak i podíl na celkovém českém vývozu uvedených oddílů (o 16,6 p. b. a o 13,9 p. b.). Významným oddílem vývozu do Německa byly i **elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče**. Vývoz tohoto oddílu vzrostl v roce 2011 v porovnání s rokem 2005 o více jak 50 % (o 39,0 mld. Kč). Z celkového českého vývozu těchto výrobků je dlouhodobě jejich největší část (více jak dvě pětiny) orientována na německý trh.

Tabulka 18 Vývoz nejvýznamnějších oddílů SITC do Německa

SITC	2005	2011	Index 2011 2005	2005	2011	2005	2011
	v mld. Kč			podíl v %		podíl na vývozu ČR v %	
Vývoz do Německa	628,5	922,5	146,8	100,0	100,0	33,6	32,1
z toho:							
78 silniční vozidla	113,8	152,5	134,0	18,1	16,5	37,2	31,2
77 elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče	77,1	116,1	150,6	12,3	12,6	42,4	42,5
75 kancelářské stroje a zařízení k automatizovanému zpracování dat	18,7	78,6	419,3	3,0	8,5	16,0	32,6
74 stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu	52,8	61,9	117,2	8,4	6,7	41,6	32,9
69 kovové výrobky	48,7	60,5	124,2	7,7	6,6	44,3	40,8
76 zařízení pro telekomunikace a pro záznam a reprodukci zvuku	14,5	59,6	412,4	2,3	6,5	21,5	35,4
89 různé výrobky	32,3	57,3	177,7	5,1	6,2	39,7	37,3
72 strojní zařízení pro určitá odvětví průmyslu	24,3	28,1	115,4	3,9	3,0	41,3	39,3
67 železo a ocel	20,9	24,6	118,0	3,3	2,7	23,7	22,7
71 stroje a zařízení k výrobě energie	17,5	23,9	136,5	2,8	2,6	30,6	28,4
62 výrobky z pryže	15,2	22,9	150,5	2,4	2,5	36,0	34,3
82 nábytek a jeho díly	20,2	21,9	108,2	3,2	2,4	45,0	45,8

5.1.3 Nejvýznamnější podskupiny a základní položky SITC vývozu do Německa⁸

Ještě detailnější pohled do zbožové struktury českého vývozu do Německa prezentují údaje v tabulce 19, neboť uvádí hlavní podskupiny SITC na 4 místa. Pozornost si zasluhují i přílohy 5.3, 5.4 a 5.5, ve kterých jsou pak uvedeny hlavní podskupiny vývozu jednotlivých tříd SITC do Německa v roce 2005, 2008 a 2011.

Po celé sledované období byly **nejvýznamnější podskupinou vývozu do Německa ostatní díly a příslušenství motorových vozidel**; jejich pozice se však i přes navýšení vývozu v roce 2011 proti roku 2005 o 12,8 %, tj. o 9,3 mld. Kč oslabila o 2,7 p. b. Tato změna se odehrála především ve prospěch **motorových vozidel k dopravě osob**. Vývoz uvedených dvou podskupin do Německa představoval i význačnou část z jejich celkového českého vývozu. Růst vývozu podskupiny motorových vozidel k dopravě osob (a zároveň největší položky SITC) v roce 2011 proti roku 2005 o více jak čtyři pětiny (o 29,1 mld. Kč) se projevil v posílení její úlohy na celkovém českém vývozu do Německa v roce 2011 proti roku 2005 o 1,4 p. b. **Nutno ale uvést, že vývoz ostatních dílů a příslušenství motorových vozidel jako celek stále ještě v roce 2011 převyšoval vývoz motorových vozidel k dopravě osob do Německa o více jak 27 %, tj. o 17,7 mld. Kč.**

Vývoz této podskupiny SITC je rozčleněn do vývozu řady položek SITC na 5 míst. K nejvýznamnějším položkám vývozu podskupiny ostatních dílů a příslušenství motorových vozidel do Německa patřily v roce 2011 **ostatní díly a příslušenství** (SITC 78439), které tvořily více jak dvě pětiny vývozu uvedené podskupiny, dále pak **ostatní díly, příslušenství karosérii** (SITC 78432) s podílem téměř dvou pětín a dále pak **brzdy, servobrzd, jejich díly** (SITC 78433) s podílem skoro 15 %. **Tyto tři položky reprezentovaly v roce 2011 téměř 97 % vývozu ostatních dílů a příslušenství motorových vozidel do Německa.**

Tabulka 19 Vývoz nejvýznamnějších podskupin SITC do Německa v roce 2011

SITC	2011		
	v mld. Kč	podíl v % ¹⁾	podíl na vývozu ČR v % ²⁾
Vývoz ČR do Německa	922,5	100,0	32,1
z toho:			
7843 ostatní díly a příslušenství motorových vozidel	82,2	8,9	44,3
7812 motorová vozidla k dopravě osob	64,5	7,0	23,6
7522 zařízení k automatizovanému zpracování dat, přenosná	33,7	3,7	60,6
7731 izolované dráty, kabely a ostatní izolované elektrické vodiče	23,0	2,5	50,2
7641 telefonní přístroje (vč. mobilních)	22,5	2,4	35,5
6996 výrobky ze železa nebo oceli	18,5	2,0	48,8
8211 sedadla, případně přestavitelná na lůžka, jejich díly	17,5	1,9	50,2
7616 televizní přijímače, i kombinované	17,1	1,9	32,1
7725 elektrické přístroje pro napětí nepřesahující 1000 V	16,4	1,8	47,1
7783 elektrická zařízení ke spouštění a zážehu motorů; jejich díly	16,0	1,7	54,9
7519 ostatní kancelářské stroje (rozmnožovací, adresovací apod.)	15,2	1,6	56,1
7523 ostatní zařízení k automatizovanému zpracování dat	14,1	1,5	17,4

¹⁾ podíl vývozu uvedené podskupiny na celkovém vývozu do Německa v %

²⁾ podíl vývozu uvedené podskupiny do Německa na celkovém českém vývozu uvedené podskupiny v %

Třetí nejvýznamnější podskupinou a zároveň položkou vývozu do Německa byla v roce 2011 zařízení k automatizovanému zpracování dat, přenosná (SITC 7522). Vývoz těchto zařízení do Německa zaznamenal v roce 2011 proti roku 2005 výrazné zvýšení (o 257 %, tj. o 24,3 mld. Kč). Z celkového českého vývozu těchto výrobků byla právě jejich největší část (tři pětiny) směřována v roce 2011 na německý trh.

Stabilní pozici si dlouhodobě udržuje v českém vývozu do Německa podskupina **izolované dráty, kabely a ostatní elektrické vodiče**. Hodnota vývozu této podskupiny se dlouhodobě pohybovala kolem 22 mld. Kč ročně, takže její podíl na celkovém vývozu do Německa se tak v roce 2011 proti roku 2005 snížil o 1,0 p. b. Do Německa je nicméně směřována

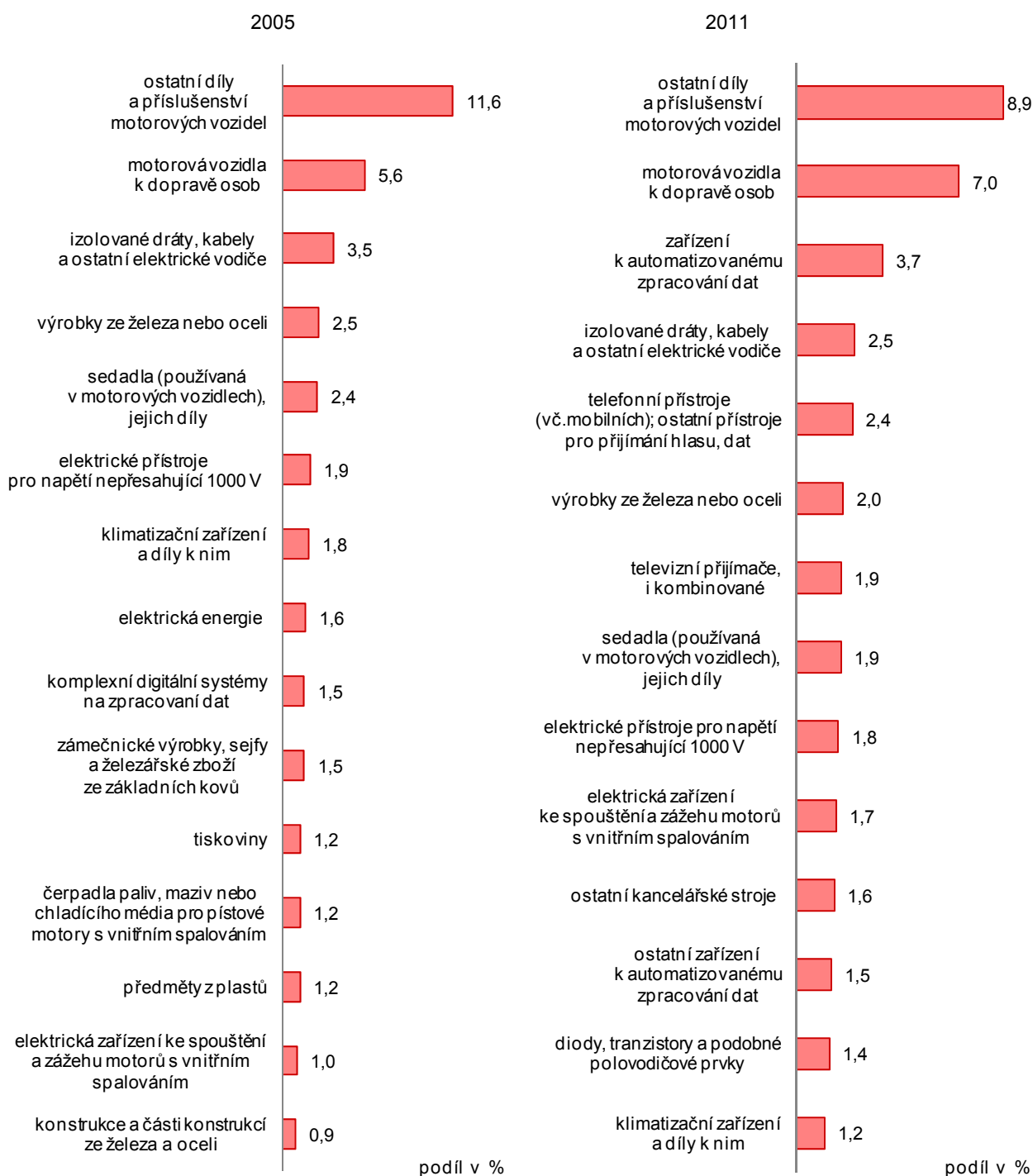
⁸ V březnu 2006 byla schválena Statistickou komisí Organizace spojených národů čtvrtá revize Standardní mezinárodní klasifikace zboží (SITC), která nabyla účinnosti 1. 1. 2007. Standardní mezinárodní klasifikace zboží, rev. 4 zachovává strukturu tříd, oddílů a skupin. Změny nastaly na úrovni podskupin a základních položek.

polovina z celkového českého vývozu těchto výrobků. Hlavními položkami vývozu uvedené podskupiny do Německa byly v roce 2011 **ostatní elektrické vodiče pro napětí menší než 1000 V** (SITC 77316) a **sestavy zapalování a ostatní instalace pro vozidla a lodě** (SITC 77313). Významnými podskupinami a položkami třídy SITC 7 vývozu do Německa byly v roce 2011, ale i v předešlých letech **televizní přijímače, i kombinované** (SITC 7616), **telefonní přístroje (včetně mobilních), ostatní přístroje pro vysílání, přijímání hlasu, dat** (SITC 7641), **elektrická osvětlovací aj. zařízení aut a motocyklů** (SITC 77834), **fotosenzitivní polovodičové prvky, světelné diody** (SITC 77637), **díly a příslušenství ostatních strojů pro tisk** (SITC 75197) a **čerpadla paliv a maziv pro pístové motory** (SITC 7422).

Dlouhodobě významnou položkou vývozu do Německa byla **elektrická energie** (SITC 351), z třídy SITC 6 pak **výrobky ze železa a oceli** (SITC 69969) a **pneumatiky pro osobní vozy** (SITC 6251), z třídy SITC 8 to byly též výrobky určené mj. i pro automobilový průmysl, a to **sedadla (používaná v letadlech a motorových vozidlech) případně přestavitelná na lůžka a jejich díly** (SITC 8211), dále pak **kreslicí tuš, psací inkoust** (SITC 89591), **tříkolky, koloběžky, šlapací auta apod., kočárky pro panenky, panenky, ostatní hračky** (SITC 8942).

Graf 15 Podíly nejvýznamnějších podskupin SITC na celkovém vývozu do Německa

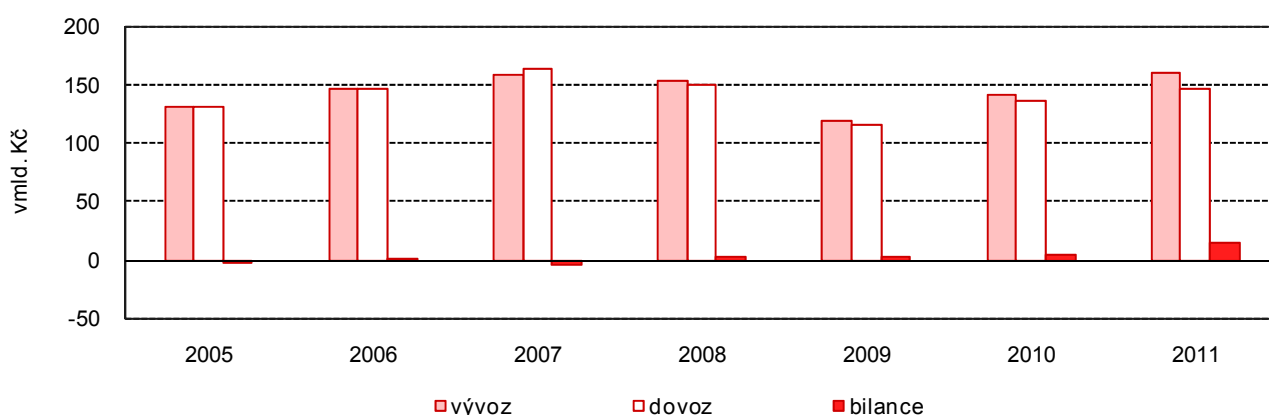
5.2 Zbožová struktura dovozu z Německa podle tříd SITC

Všechny třídy SITC (viz tabulka 20 a příloha 3.2) zaznamenaly v letech 2005 až 2011 zvýšení dovozu z Německa, které bylo však mezi jednotlivými třídami SITC značně rozdílné. Nadprůměrný růst dovozu provázal především ty třídy SITC, které patřily k méně významným.

Nejdůležitější třídou SITC dovozu z Německa byly **stroje a dopravní prostředky**. V roce 2011 proti roku 2005 byl dovoz strojů a dopravních prostředků vyšší o necelou jednu pětinu (o 48,6 mld. Kč) a na přírůstku celkového dovozu z Německa (o 135,2 mld. Kč) se v uvedeném období navýšení dovozu strojů a dopravních prostředků podílelo více jak jednou třetinou (35,9 %). **Stroje a dopravní prostředky byly jednou ze třech tříd SITC, která v roce 2011 proti roku 2005 oslabila svoji pozici na celkovém dovozu z Německa;** jejich podíl se snížil v roce 2011 proti roku 2005 o 2,0 p. b.

Druhou nejvýznamnější třídou SITC dovozu z Německa, přibližně však s polovičním podílem oproti strojům a dopravním prostředkům, byly **polotovary a materiály**. V roce 2011 proti roku 2005 jejich dovoz z Německa vzrostl pouze o 12 % (o 15,7 mld. Kč) a na zvýšení celkového dovozu z Německa se podílel o něco více jak jednou desetinou. Podíl polotovarů a materiálů se na celkovém dovozu z Německa snížil v roce 2011 proti roku 2005 o 2,4 p. b.

Graf 16 Zahraniční obchod s Německem s polotovary a materiály

Třetí pozici ve struktuře dovozu z Německa zaujímaly v letech 2005 až 2011 **chemické výrobky**. Dovoz těchto výrobků se v roce 2011 proti roku 2005 zvýšil o dvě pětiny (o 25,7 mld. Kč) a jejich podíl na celkovém dovozu posílil v uvedeném období o 1,5 p. b. Na růstu celkového dovozu z Německa se ve sledovaném období zvýšení dovozu chemických výrobků podílelo 19,0 %.

Nejnižší přírůstek dovozu v roce 2011 proti roku 2005 provázal **průmyslové spotřební zboží**. Dovoz těchto výrobků se zvýšil v roce 2011 v porovnání s rokem 2005 pouze o 3 % (o 1,9 mld. Kč) a na přírůstku celkového dovozu z Německa se tak podílel jen 1,4 %. Průmyslové spotřební zboží podstatně (o 2,0 p. b.) oslabilo svoje zastoupení v celkovém dovozu z Německa.

Suroviny nepoživatelné a minerální paliva dosáhly největšího relativního přírůstku (značný vliv cen) dovozu ze všech tříd SITC. Absolutní zvýšení dovozu uvedených výrobků činilo ve sledovaném období téměř 33,3 mld. Kč a na navýšení celkového dovozu se podílelo skoro jednou čtvrtinou. Pozice uvedených výrobků se v roce 2011 proti roku 2005 posílila nejvýrazněji ze všech tříd SITC (o 4,3 p. b.). Nejnižší zastoupení v dovozu z Německa (významnější však oproti zastoupení ve vývozu) měly **zemědělské a potravinářské suroviny a výrobky**. Dovoz těchto výrobků vzrostl v roce 2011 proti roku 2005 o více jak 45 % (o 10,1 mld. Kč) a na přírůstku celkového dovozu z Německa se podílel 7,4 %. Podíl zemědělských a potravinářských surovin a výrobků na celkovém dovozu z Německa ve sledovaném období vzrostl 0,6 p. b.

Tabulka 20 Zbožová struktura dovozu z Německa v mld. Kč

SITC	Celkem	Zemědělské, potravinářské suroviny a výrobky	Suroviny nepoživatelné a minerální paliva	Chemické výrobky	Polotovary a materiály	Stroje a dopravní prostředky	Průmyslové spotřební zboží a zboží j. n.
	0 - 9	0 + 1 + 4	2 + 3	5	6	7	8 + 9
v mld. Kč							
2005	550,5	22,3	18,5	64,5	130,7	253,0	61,5
2008	643,3	28,8	31,2	77,6	150,3	293,1	62,3
2011	685,7	32,4	51,8	90,2	146,4	301,6	63,4

Tabulka 21 Zbožová struktura dovozu z Německa v %

SITC	Celkem	Zemědělské, potravinářské suroviny a výrobky	Suroviny nepoživatelné a minerální paliva	Chemické výrobky	Polotovary a materiály	Stroje a dopravní prostředky	Průmyslové spotřební zboží a zboží j. n.
	0 - 9	0 + 1 + 4	2 + 3	5	6	7	8 + 9
podíl v %							
2005	100,0	4,1	3,3	11,7	23,7	46,0	11,2
2008	100,0	4,5	4,8	12,1	23,4	45,6	9,6
2011	100,0	4,7	7,6	13,2	21,3	44,0	9,2
index 2011/2005							
	124,6	145,3	279,5	139,8	112,0	119,2	103,1

5.2.1 Postavení jednotlivých tříd SITC na celkovém dovozu z Německa

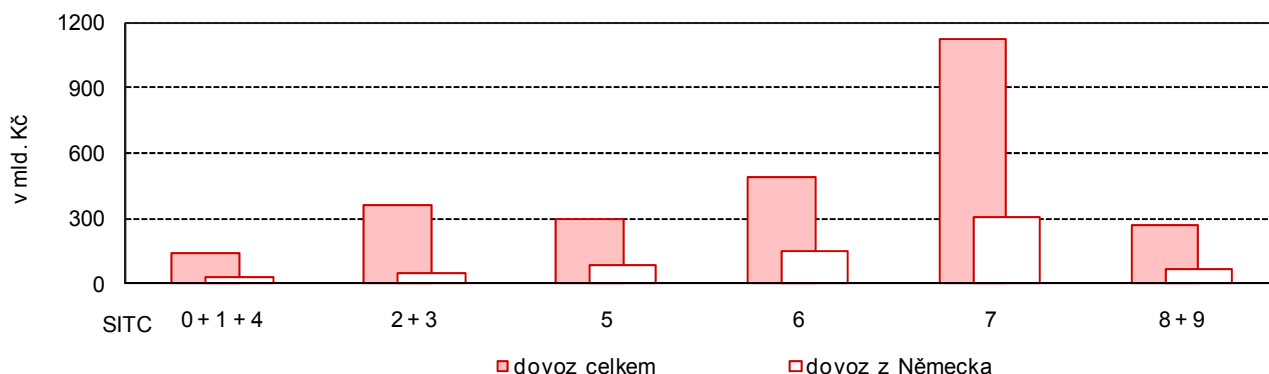
S výjimkou surovin nepoživatelných a minerálních paliv dovoz všech ostatních tříd SITC z Německa měl významnou úlohu na celkovém českém dovozu uvedených tříd SITC. Význam postavení dovozu z Německa na celkovém českém dovozu dokumentují údaje o podílu dovozu jednotlivých tříd SITC z Německa na celkovém českém dovozu jednotlivých tříd SITC. Z údajů v tabulce 22 je však zřejmé, že téměř všechny uvedené třídy SITC ve sledovaném období omezily svoji úlohu na jejich celkovém českém dovozu.

Nejsilnější pozici (i když postupně nižší) **na celkovém českém dovozu měl po celé sledované období dovoz chemických výrobků** následovaný dovozem **polotovaru a materiálů**. Výrazně (o více jak 7 p. b.) kleslo zastoupení dovozu **strojů a dopravních prostředků** z Německa na jejich celkovém českém dovozu. Obdobná situace byla zřejmá u dovozu **průmyslového spotřebního zboží** z Německa. Postupně byla stále menší část dovozních potřeb kryta (stejně jako u dovozu strojů a dopravních prostředků) jeho dovozem z Německa. Po celé sledované období z celkového dovozu **zemědělských a potravinářských surovin a výrobků** připadala na jejich dovoz z Německa o něco více jak jedna pětina. Nejnižší úlohu měl dovoz z Německa na celkovém dovozu surovin nepoživatelných a minerálních paliv.

Tabulka 22 Pozice dovozu jednotlivých tříd SITC z Německa na jejich celkovém českém dovozu

SITC	Zemědělské, potravinářské suroviny a výrobky	Suroviny nepoživatelné a minerální paliva	Chemické výrobky	Polotovary a materiály	Stroje a dopravní prostředky	Průmyslové spotřební zboží a zboží j. n.
	0 + 1 + 4	2 + 3	5	6	7	8 + 9
podíl v %						
2005	23,0	8,4	32,0	34,9	34,3	30,6
2008	23,5	9,9	31,4	31,7	29,5	24,6
2011	22,3	14,2	30,8	30,1	26,9	23,6

Graf 17 Dovoz jednotlivých tříd SITC celkem a z Německa v roce 2011

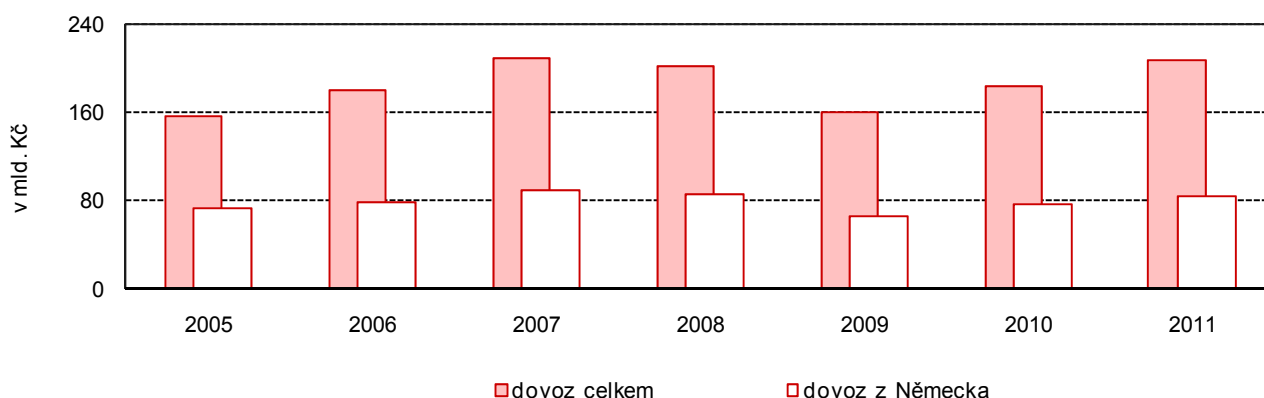

5.2.2 Významné oddíly SITC v dovozu z Německa

Detailnější pohled do zbožové struktury dovozu z Německa umožňují data o dovozu jednotlivých oddílů SITC (příloha 4.4). Z údajů je patrné, že v dovozu z Německa zauímají výraznější úlohu zejména ty oddíly SITC, které patří do tříd SITC 5 až SITC 8. Nejdůležitější oddíly dovozu z Německa jsou uvedeny v tabulce 23.

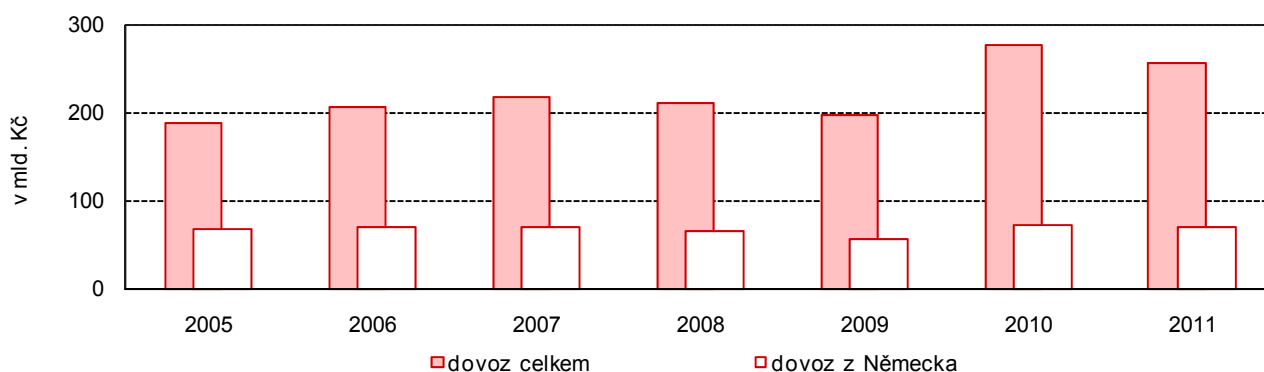
Po celé sledované období byla nejsilnější skupinou českého dovozu z Německa **silniční vozidla**. Přes zvýšení jejich dovozu v roce 2011 proti roku 2005 o téměř 15 % (o 10,6 mld. Kč), jejich podíl na celkovém dovozu z Německa v tomto období mírně oslabil (o 1,0 p. b.). Současně klesl i podíl dovozu silničních vozidel z Německa na jejich celkovém českém dovozu, nicméně však stále dvě pětiny z celkového českého dovozu silničních vozidel připadly na dovoz z Německa.

Graf 18 Důvoz silničních vozidel celkem a z Německa

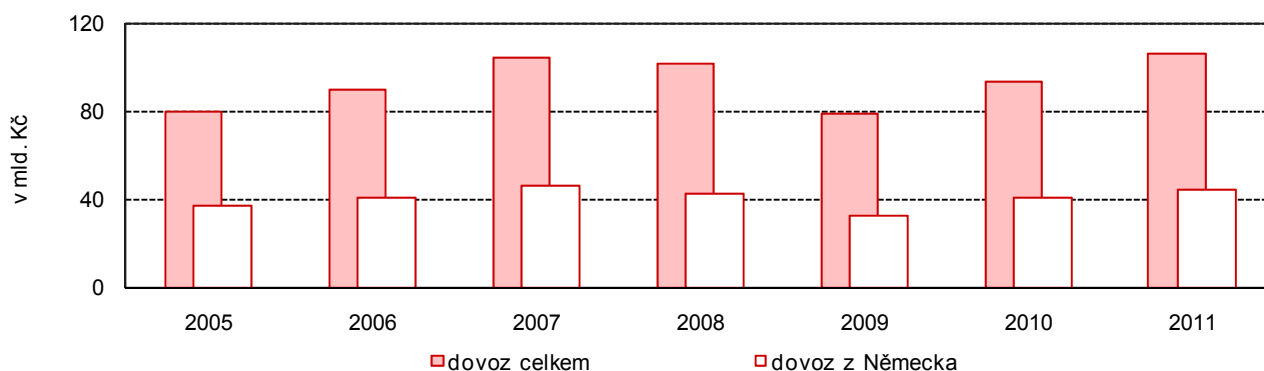
Významným oddílem dovozu z Německa byly **elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče**. Důvoz tohoto oddílu vzrostl však v roce 2011 v porovnání s rokem 2005 nevýznamně (o 4,5 %, tj. o 3,0 mld. Kč). Důvozem těchto výrobků z Německa byla v roce 2011 v porovnání s rokem 2005 kryta podstatně nižší část jejich celkového českého dovozu.

Graf 19 Důvoz elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů celkem a z Německa

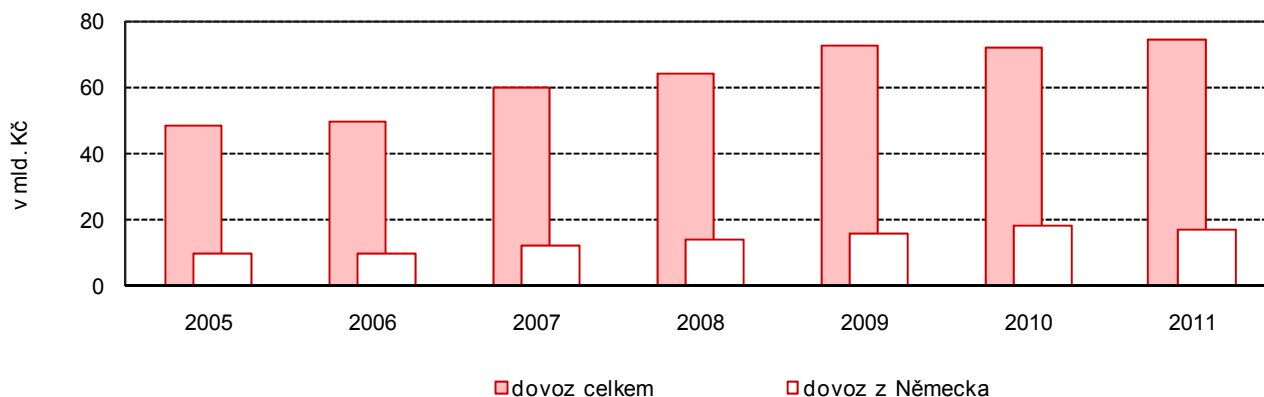
Významnou část celkových dovozních potřeb (více jak dvě pětiny) kryl dovoz z Německa u **strojů a zařízení všeobecně užívaných v průmyslu** a u **kovových výrobků**. Zvýšení dovozu těchto dvou oddílů o 9,7 mld. Kč a o 7,5 mld. Kč v roce 2011 proti roku 2005 nevedlo sice k posílení pozice na celkovém dovozu z Německa a ani na celkovém českém dovozu uvedených oddílů, jejich podíl ale zůstal stále významný.

Graf 20 Důvoz kovových výrobků celkem a z Německa

Nejvýraznější relativní nárůst dovozu z Německa v roce 2011 v porovnání s rokem 2005 (o 70,3 %) zaznamenaly **léčiva a farmaceutické výrobky**. Navýšení jejich dovozu z Německa o 7,0 mld. Kč přispělo jednak k posílení pozice ve zbožové struktuře dovozu z Německa a jednak ke zvýšení úlohy na celkovém českém dovozu léčiv a farmaceutických výrobků.

Graf 21 Dovoz léčiv a farmaceutických výrobků celkem a z Německa

Téměř o polovinu vzrostl dovoz **neželezných kovů** z Německa, čímž se zvýšil jejich podíl jak ve struktuře dovozu z Německa, tak i na jejich celkovém českém dovozu.

Tabulka 23 Dovoz nejvýznamnějších oddílů SITC z Německa

SITC	2005	2011	Index 2011 2005	2005	2011	2005	2011
	v mld. Kč			podíl v % ¹⁾		podíl na dovozu ČR v % ²⁾	
Dovoz z Německa	550,5	685,7	124,6	100,0	100,0	30,1	25,6
z toho:							
78 silniční vozidla	72,2	82,9	114,7	13,1	12,1	46,2	40,0
77 elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče	67,0	70,0	104,5	12,2	10,2	35,7	27,4
74 stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu	45,8	55,5	121,1	8,3	8,1	45,9	43,7
69 kovové výrobky	37,0	44,5	120,3	6,7	6,5	46,3	42,0
89 různé výrobky	36,4	34,0	93,4	6,6	5,0	41,4	30,0
67 železo a ocel	26,8	32,9	122,8	4,9	4,8	27,8	24,2
71 stroje a zařízení k výrobě energie	18,9	26,3	139,7	3,4	3,8	36,4	31,8
72 strojní zařízení pro určitá odvětví průmyslu	22,8	26,1	114,2	4,2	3,8	44,3	46,9
57 plasty v prvotní formě	14,4	19,6	135,4	2,6	2,9	38,2	36,5
58 plastické hmoty v neprvotních formách	15,5	18,1	116,7	2,8	2,6	48,8	45,3
54 léčiva a farmaceutické výrobky	10,0	17,0	170,3	1,8	2,5	20,6	22,7
68 neželezné kovy	11,4	16,9	148,9	2,1	2,5	25,6	26,1

¹⁾ podíl dovozu uvedeného oddílu z Německa na celkovém dovozu z Německa v %

²⁾ podíl dovozu uvedeného oddílu z Německa na celkovém českém dovozu uvedeného oddílu v %

5.2.3 Nejvýznamnější podskupiny a základní položky dovozu z Německa

Ještě podrobnější pohled do zbožové struktury českého dovozu z Německa poskytují údaje v tabulce 24 a příloze 5.2, kde jsou uvedeny hlavní podskupiny SITC dovozu z Německa v roce 2005, 2008 a 2011. Pozornost si zasluhují i přílohy 5.6, 5.7 a 5.8, ve kterých jsou pak zachyceny hlavní podskupiny dovozu z Německa jednotlivých tříd SITC v roce 2005, 2008 a 2011.

V období 2005 až 2011 byly **nejvýznamnější podskupinou dovozu z Německa ostatní díly a příslušenství motorových vozidel**; jejich pozice vlivem navýšení dovozu v roce 2011 proti roku 2005 přibližně o jednu čtvrtinu, tj. o 11,3 mld. Kč zůstala v roce 2011 na úrovni roku 2005. Na celkovém českém dovozu ostatních dílů a příslušenství motorových vozidel se jejich dovoz z Německa v roce 2011 podílel více než 45 %. **Druhou podskupinou dovozu byla motorová vozidla k dopravě osob**. Růst dovozu podskupiny motorových vozidel k dopravě osob (a zároveň největší položky SITC) v roce 2011 proti roku 2005 pouze o necelou pětinu (o 2,6 mld. Kč) se projevil v mírném oslabení její úlohy na celkovém českém dovozu z Německa v roce 2011 proti roku 2005 o 0,1 p. b. Nutno poznamenat, že dovoz ostatních dílů a příslušenství motorových vozidel jako celek v roce 2011 převyšoval dovoz motorových vozidel k dopravě osob více jak třikrát, tj. o 39,4 mld. Kč. **Dovoz této podskupiny SITC je rozčleněn do dovozu řady položek SITC na 5 míst**. K nejvýznamnějším položkám dovozu podskupiny ostatních dílů a příslušenství motorových vozidel z Německa patřily v roce 2011 **ostatní díly a příslušenství** (SITC 78439), které tvořily více jak dvě pětiny dovozu uvedené podskupiny, dále pak **ostatní díly, příslušenství karosérií** (SITC 78432) s podílem více jak jedné čtvrtiny, **brzdy, servobrzdy, jejich díly** (SITC 78433) s podílem skoro 12 % a **převodové skříně** (SITC 78434) s podílem též 12 %. Uvedené čtyři položky reprezentovaly v roce 2011 přes devět desetin celkového dovozu z Německa podskupiny ostatní díly a příslušenství motorových vozidel.

Tabulka 24 Dovoz nejvýznamnějších podskupin SITC z Německa v roce 2011

SITC	2011		
	v mld. Kč	podíl v % ¹⁾	podíl na dovozu ČR v % ²⁾
Dovoz ČR z Německa	685,7	100,0	25,6
z toho:			
7843 ostatní díly a příslušenství motorových vozidel	56,5	8,2	45,3
7812 motorová vozidla k dopravě osob	17,1	2,5	34,1
7725 elektrické přístroje pro napětí menší než 1000 V	13,4	1,9	49,2
8939 předměty z plastů	12,5	1,8	52,3
5429 léčiva	10,9	1,6	22,6
351 elektrická energie	10,9	1,6	33,9
3346 ropné oleje, oleje z nerostů živčinných, přípravky z nich	10,6	1,5	25,1
6996 výrobky ze železa nebo oceli	9,6	1,4	49,0
7641 telefonní přístroje (vč. mobilních)	9,2	1,3	15,5
7728 díly vhodné pro skupiny 7724, 7725 a 7726	8,8	1,3	55,6
7731 izolované dráty, kabely a ostatní izolované elektrické vodiče	8,7	1,3	21,9
3432 zemní plyn, v plynném stavu	*	*	*

¹⁾ podíl dovozu uvedené podskupiny na celkovém dovozu z Německa v %

²⁾ podíl dovozu uvedené podskupiny z Německa na celkovém českém dovozu uvedené podskupiny v %

* individuální údaj

Třetí nejvýznamnější podskupinou dovozu z Německa byly v roce 2011 **elektrické přístroje pro napětí menší než 1000 V** (spínače, vypínače, pojistky, objímky aj.). Dovoz těchto přístrojů z Německa vzrostl v roce 2011 proti roku 2005 o necelých 11 %, tj. o 1,3 mld. Kč). Dovozy uvedených výrobků z Německa byla v roce 2011 kryta téměř polovina jejich celkových dovozních potřeb.

Čtvrtou pozici v českém dovozu z Německa zaujala v roce 2011 **podskupina předměty z plastů**. Její dovoz se ale v roce 2011 proti roku 2005 snížil téměř o 2 %, takže i její podíl na celkovém dovozu z Německa v roce 2011 proti roku 2005 klesl o 0,5 p. b. Z Německa byla nicméně kryta více jak polovina z celkového českého dovozu předmětů z plastu.

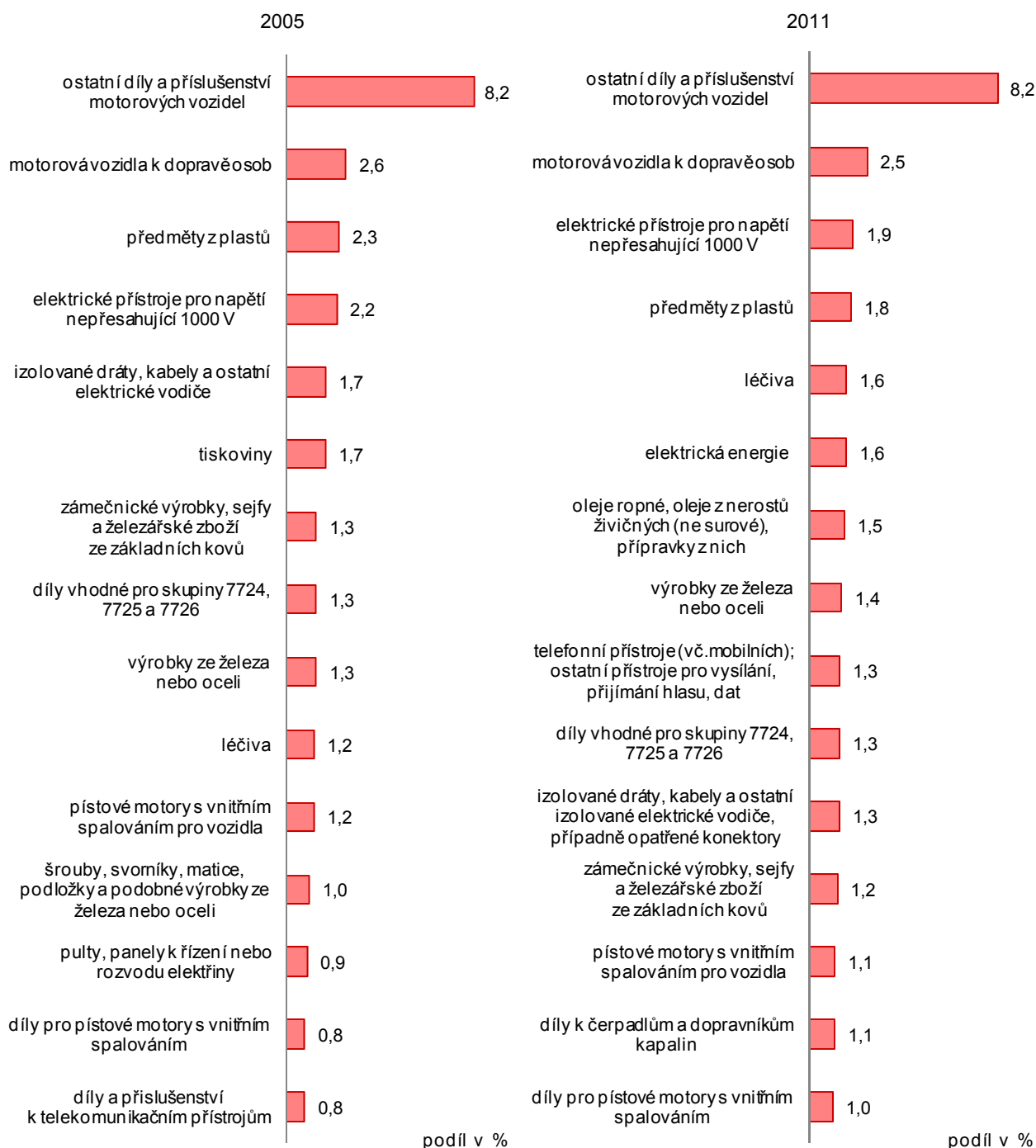
Dovoz léčiv, j. n. byl pátou nejvýznamnější podskupinou dovozu z Německa v roce 2011. V porovnání s rokem 2005 dovoz léčiv z Německa vzrostl v roce 2011 o více jak tři pětiny (o 4,2 mld. Kč).

Významnými podskupinami a položkami třídy SITC 7 dovozu z Německa byly v roce 2011 **telefonní přístroje (včetně mobilních), izolované dráty, kabely a ostatní izolované elektrické vodiče**, případně opatřené konektory, **pístové motory s vnitřním spalováním pro vozidla, díly k čerpadlům a dopravníkům kapalin a díly pro pístové motory s vnitřním spalováním**.

Z **nestrojirenských podskupin dovozu z Německa** byla dlouhodobě významnou položkou elektrická energie (SITC 351), z třídy SITC 3 pak ještě podskupina **ropné oleje, oleje z nerostů živičných (ne surové), přípravky z nich a zemní plyn**.

Z třídy 6 si **výrobky ze železa nebo oceli** udržovaly poměrně stabilní pozici v dovozu z Německa. V roce 2011 se v porovnání s rokem 2005 jejich dovoz navýšil téměř o dvě pětiny (o 2,7 mld. Kč) a jejich podíl vzrostl pouze o 0,1 p. b.

Graf 22 Podíl nejvýznamnějších podskupin SITC na celkovém dovozu z Německa

5.3 Bilance zahraničního obchodu s Německem podle tříd SITC

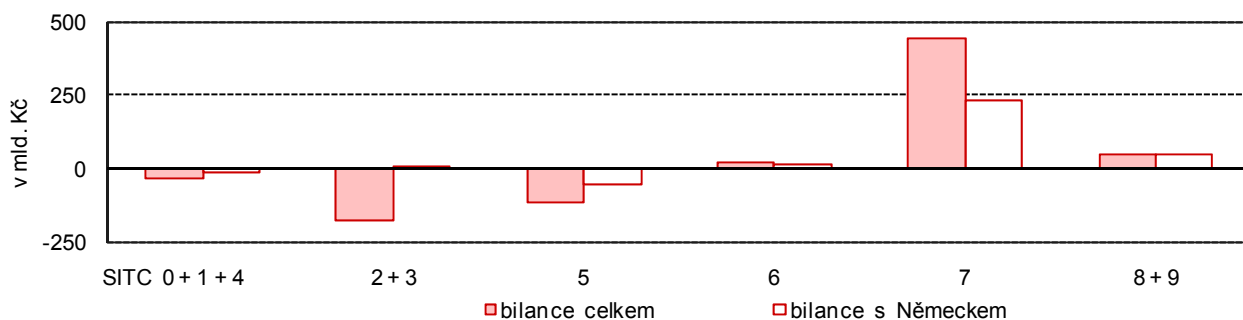
5.3.1 Bilance zahraničního obchodu podle tříd SITC

Vývoj obchodní bilance ČR s Německem podle tříd SITC a její změnu v roce 2011 proti roku 2005 zachycují údaje v tabulce 25 a v příloze 3.3.

Tabulka 25 Obchodní bilance ČR s Německem podle tříd SITC

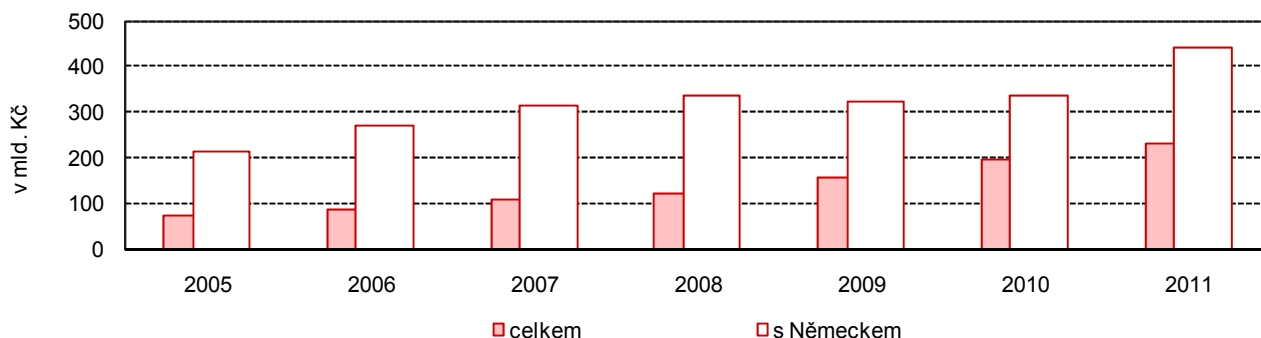
SITC	Celkem	Zemědělské, potravinářské suroviny a výrobky	Suroviny nepoživatel. a minerální paliva	Chemické výrobky	Polotovary a materiály	Stroje a dopravní prostředky	Průmyslové spotřební zboží a zboží j. n.
	0 - 9	0 + 1 + 4	2 + 3	5	6	7	8 + 9
v mld. Kč							
2005	78,0	-5,6	13,1	-36,0	-0,1	75,0	31,7
2008	116,3	-10,2	20,0	-45,3	2,1	119,2	30,5
2011	236,8	-10,4	1,9	-51,9	14,4	232,0	50,8
změna v roce 2011 proti roku 2005							
	158,7	-4,8	-11,1	-15,9	14,6	157,0	19,1

Graf 23 Obchodní bilance celkem a s Německem podle tříd SITC v roce 2011

V letech 2005 až 2011 byl **největším nositelem kladného salda zahraniční obchod se stroji a dopravními prostředky**, který tak výraznou měrou přispěl k aktivu celkové obchodní bilance s Německem. Tato třída navýšila kladné saldo v roce 2011 v porovnání s rokem 2005 o 157 mld. Kč. Jestliže v roce 2005 dovoz byl kryt vývozem téměř 130 %, v roce 2011 to bylo již skoro 177 %. Docílené aktivum z obchodu se stroji a dopravními prostředky s Německem představovalo značnou část celkové kladné obchodní bilance této třídy - v roce 2005 to bylo 35,3 % a v roce 2011 již více jak polovina (52,4 %). Na meziročním přírůstku celkového aktiva obchodu se stroji a dopravními prostředky se navýšení kladné obchodní bilance této třídy s Německem v roce 2005 podílelo pouze necelými 9 %, v roce 2011 tento podíl přesahoval jednu třetinu (35,3 %).

Graf 24 Bilance se stroji a dopravními prostředky celkem a s Německem

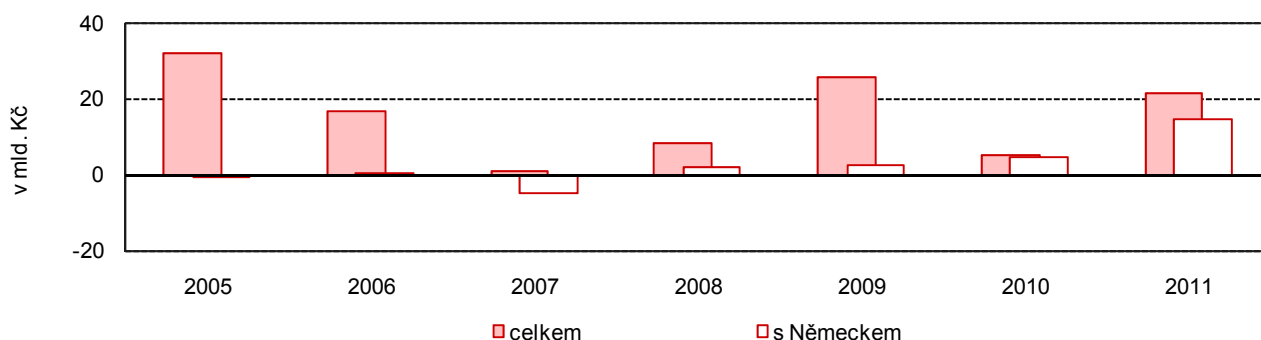

Další třídou, která po celé sledované období **zaznamenala aktivum**, bylo **průmyslové spotřební zboží**. Vyprodukované kladné saldo bylo v porovnání se saldem obchodu se stroji a dopravními prostředky výrazně nižší, avšak i tak mělo pozitivní vliv na celkovou obchodní bilanci s Německem. Krytí dovozu vývozem bylo po celé sledované období u této třídy vysoké, pohybovalo se od 152 % v roce 2005 až po 180 % v roce 2011.

Suroviny nepoživatelné a minerální paliva vykazovaly v letech 2005 až 2011 též **kladné saldo**, které bylo však v roce 2011 proti roku 2005 o 11,1 mld. Kč nižší. Krytí dovozu vývozem se postupně snižovalo až na necelých 104 % v roce 2011.

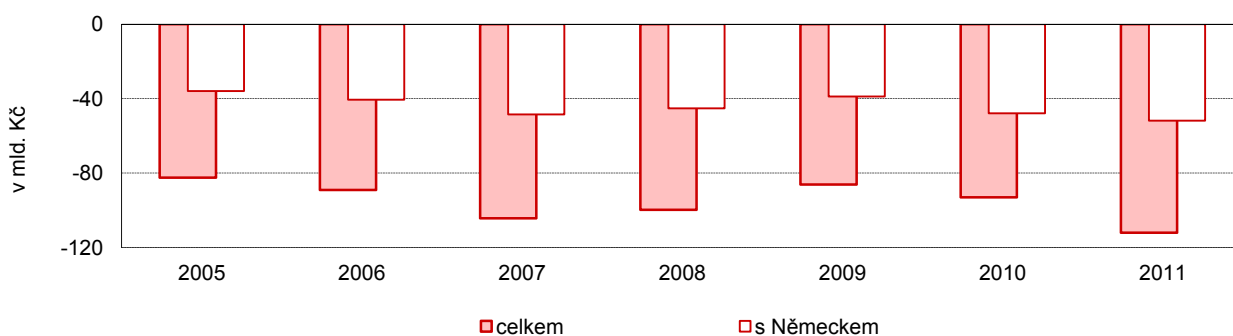
Poslední třídou, která si v minulých letech **udržovala aktivum**, byly **polotovary a materiály**. V roce 2011 toto aktivum navýšily proti roku 2005 téměř o 15 mld. Kč.

Graf 25 **Bilance s polotovary a materiály celkem a s Německem**

Schodek vykazovaly po celé sledované období **chemické výrobky a zemědělské a potravinářské suroviny a výrobky**. Obě tyto třídy měly negativní dopad na obchodní bilanci s Německem. U chemických výrobků bylo patrné velmi nízké krytí dovozu vývozem, které se v letech 2005 až 2011 pohybovalo pouze nad 40 %.

Graf 26 **Bilance s chemickými výrobky celkem a s Německem**

Podobný vývoj provázal i zemědělské a potravinářské suroviny a výrobky. Krytí dovozu vývozem bylo v porovnání s chemickými výrobky poněkud vyšší - ze 75 % v roce 2005 se však snížilo na 68 % v roce 2011.

Tabulka 26 **Krytí dovozu vývozem s Německem podle tříd SITC**

SITC	Celkem	Zemědělské, potravinářské suroviny a výrobky	Suroviny nepoživatelné a minerální paliva	Chemické výrobky	Polotovary a materiály	Stroje a dopravní prostředky	Průmyslové spotřební zboží a zboží j. n.
	0 - 9	0 + 1 + 4	2 + 3	5	6	7	8 + 9
	v %						
2005	114,2	74,9	170,8	44,1	99,9	129,6	151,5
2008	118,1	64,6	164,1	41,7	101,4	140,7	149,0
2011	134,5	67,9	103,9	42,5	109,9	176,9	180,0

5.3.2 Bilance zahraničního obchodu podle oddílů SITC

Následující tabulka uvádí oddíly SITC, které měly v roce 2011 nejsilnější pozitivní a podstatný negativní dopad na celkovou obchodní bilanci s Německem.

Tabulka 27 Bilance zahraničního obchodu s Německem podle oddílů SITC v roce 2011

Bilance, v mld. Kč			
Oddíly SITC s největším aktivem		Oddíly SITC s největším pasivem	
78 silniční vozidla	69,6	54 léčiva a farmaceutické výrobky	-11,8
75 kancelářské stroje a zařízení k automatizovanému zpracování dat	62,7	58 plastické hmoty v neprvotních formách	-11,1
77 elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče	46,1	57 plasty v prvotní formě	-10,5
76 zařízení pro telekomunikace a pro záznam	44,2	34 topný plyn, zemní i průmyslově vyráběný	-8,7
89 různé výrobky	23,3	67 železo a ocel	-8,2
69 kovové výrobky	16,0	59 chemické prostředky a výrobky	-7,8
82 nábytek a jeho díly	14,7	68 neželezné kovy	-6,6
62 výrobky z pryže	10,6	64 papír, lepenka a výrobky z nich	-6,0
28 rudy kovů a kovový odpad	10,3	01 maso a masné výrobky	-5,8
74 stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu	6,4	53 barviva, třísloviny a pigmenty	-5,4
04 obiloviny a obilné výrobky	5,7	33 ropa, ropné výrobky a příbuzné materiály	-4,9
63 výrobky z korku a dřeva (kromě nábytku)	5,1	55 silice a vonné látky, leštící a čisticí přípravky	-3,4
81 prefabrikované budovy	5,0	87 odborné, vědecké a řídicí přístroje a zařízení	-2,9
24 korek a dřevo	4,6	08 krmiva pro zvířata (kromě nemletých obilnin)	-2,9
84 oděvní výrobky a doplňky	4,2	05 zelenina a ovoce	-2,8
Uvedené skupiny celkem	328,5	Uvedené skupiny celkem	98,8

Z uvedených oddílů SITC je zřejmé, že jsou to hlavně **strojírenské skupiny**, které **byly v roce 2011 největším přínosem pro kladnou obchodní bilanci s Německem**. Patnáct oddílů SITC vyprodukovalo celkově kladné saldo ve výši 328,5 mld. Kč, z toho připadlo na pět strojírenských oddílů 229,0 mld. Kč, na čtyři oddíly z průmyslového spotřebního zboží 47,2 mld. Kč a na tři oddíly z polotovarů a materiálů 31,7 mld. Kč.

Silniční vozidla byla dlouhodobě největším nositelem aktivního salda zahraničního obchodu s Německem. V roce 2011 v porovnání s rokem 2005 se aktivum obchodu se silničními vozidly navýšilo o 28,0 mld. Kč. Hlavní podíl na uvedeném aktivu měla **motorová vozidla k dopravě osob** (SITC 7812); v roce 2011 činilo kladné saldo této položky 47,4 mld. Kč proti 20,9 mld. Kč v roce 2005, dále to byly **ostatní díly a příslušenství motorových vozidel** (SITC 7843), které dominovaly v roce 2005, (z nich pak především položky příslušenství karosérií, brzdy, servobrzd, jejich díly a další díly a příslušenství) s aktivem 25,7 mld. Kč (27,7 mld. Kč v roce 2005).

Tabulka 28 Bilance silničních vozidel s Německem

SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v mld. Kč						
78 silniční vozidla	41,6	42,1	40,7	34,8	69,3	58,9	69,6
z toho:							
7812 motorová vozidla k dopravě osob	20,9	27,6	27,8	20,3	47,4	39,1	47,4
7843 ostatní díly a příslušenství motorových vozidel	27,7	22,5	24,5	24,5	24,6	22,8	25,7
7832 silniční traktory, návěsy	-3,0	-3,5	-4,4	-2,3	-0,5	-1,1	-2,2
7821 motorová vozidla k dopravě zboží	-3,9	-4,3	-5,1	-5,6	-2,1	-2,2	-2,3
7862 přívěsy a návěsy pro přepravu zboží	-1,8	-1,6	-2,7	-2,5	-0,6	-0,9	-1,5

Kancelářské stroje a zařízení k automatizovanému zpracování dat byly **druhým nejvýznamnějším strojírenským oddílem**, který skončil v roce 2011 **kladným saldem** o 51,3 mld. Kč vyšším proti roku 2005. Hlavními položkami v tomto oddíle byly zařízení k automatizovanému zpracování dat přenosná, menší než 10 kg (SITC 7522), které zaznamenaly v roce 2011 po motorových vozidlech druhé největší aktivum (27,5 mld. Kč), dále pak ostatní zařízení k automatizovanému zpracování dat (SITC 7523) s aktivem 12,8 mld. Kč a díly a příslušenství ostatních strojů pro tisk (SITC 75197) s kladnou bilancí 10,6 mld. Kč.

Tabulka 29 Bilance kancelářských strojů a zařízení k automatizovanému zpracování dat s Německem

SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v mld. Kč						
75 kancelářské stroje a zařízení k automatizovanému zpracování dat	11,4	11,9	18,9	18,9	21,2	46,5	62,7
z toho:							
7519 ostatní kancelářské stroje (rozmnožovací, adresovací apod.)	-0,1	-0,1	3,4	3,4	3,9	8,7	10,9
7522 zařízení k automatizovanému zpracování dat, přenosná	8,4	3,5	0,5	-1,0	1,8	18,3	27,5
7523 ostatní zařízení k automatizovanému zpracování dat	4,0	7,5	10,6	10,0	7,9	12,0	12,8
7527 paměťové jednotky	-0,2	0,4	1,9	3,2	4,1	4,4	5,0

Třetím důležitým strojírenským oddílem s navýšenou kladnou bilancí v roce 2011 proti roku 2005 o 36,0 mld. Kč byly **elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče**. Pozitivní přínos v celkové hodnotě 35,0 mld. Kč měly především položky elektrická osvětlovací aj. zařízení aut a motocyklů (SITC 77834), sestavy zapalování a ostatní instalace pro vozidla a lodě (SITC 77313), fotosenzitivní polovodičové prvky, světelné diody (SITC 77637) a ostatní elektrické vodiče pro napětí menší než 1000 V (SITC 77316).

Tabulka 30 Bilance elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů s Německem

SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v mld. Kč						
77 elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče	10,1	15,7	24,0	30,7	28,6	37,6	46,1
z toho:							
7731 izolované dráty, kabely a ostatní elektrické vodiče	12,6	15,0	13,2	13,7	9,5	12,9	14,3
7763 diody, tranzistory a podobné polovodičové prvky	0,2	1,8	2,4	4,3	0,6	4,3	7,0
7783 elektrická zařízení ke spouštění a zážehu motoru	3,0	2,0	6,2	8,2	9,4	10,5	11,9

Značné navýšení kladného salda zahraničního obchodu v roce 2011 v porovnání s rokem 2005 o 39,0 mld. Kč provázelo i čtvrtou strojírenskou skupinu - **zařízení pro telekomunikace a pro záznam a reprodukci zvuku**, z nich pak hlavně televizní přijímače, i kombinované (SITC 7616) a telefonní přístroje, včetně mobilních (SITC 76411).

Pozitivní dopad na bilanci měla i řada skupin a položek spadajících do třídy průmyslové spotřební zboží, jako např. ze skupiny **různých výrobků** lze zmínit ostatní kancelářské potřeby a papírnické zboží (SITC 8959), tříkolky, koloběžky, šlapací auta apod., kočárky pro panenky, panenky, hračky (SITC 8942), ze skupiny **nábytek a jeho díly** to byla zejména sedadla, případně přestavitelná na lůžka, včetně dílů (SITC 8211), ze skupiny **oděvní výrobky a doplňky** především pánské, chlapecké kalhoty, kombinézy, šortky (SITC 8414) a v neposlední řadě **montované budovy** (SITC 811).

Nemalým **kladným přínosem přispěly** oddíly a položky z třídy polotovary a materiály. Z oddílu **kovových výrobků** lze uvést výrobky ze železa nebo oceli (SITC 6996), konstrukce a části konstrukcí ze železa nebo oceli (SITC 6911), ze skupiny **výrobky z pryže** pneumatiky pro osobní vozy (SITC 6251) a ze skupiny **výrobky z korku a dřeva (kromě nábytku)** zejména palety, skříňové palety a další podobné dopravní obaly (SITC 63512).

Třída surovin nepoživatelných byla zastoupena oddílem **rudy kovů a kovový odpad** a z ní především položkou železný odpad a šrot (SITC 28239) a odpad a šrot mědi (SITC 28821) a oddílem **korek a dřevo**, z ní pak hlavními položkami dřevo jehličnanů, řezané nebo štípané (SITC 2482) a dřevo jehličnatých druhů, surové, hrubě hraněné (SITC 2474).

Největší záporný vliv na obchodní bilanci s Německem měly oddíly a položky, které zahrnuje třída chemických výrobků. Dlouhodobě negativně působí oddíl **léčiv a farmaceutických výrobků**, především pak léčiva v dávkách (SITC 54293) a antiséra a ostatní složky krve; vakcíny (SITC 54163). Uvedený oddíl prohloubil v roce 2011 proti roku 2005 deficit obchodní bilance o 3,7 mld. Kč.

Tabulka 31 Bilance léčiv a farmaceutických výrobků s Německem

SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	v mld. Kč						
54 léčiva a farmaceutické výrobky	-8,1	-7,7	-8,7	-10,0	-11,8	-13,2	-11,8
z toho:							
54191 vata, gáza, obvazové apod. materiály	1,1	1,2	1,2	1,2	1,0	1,3	1,3
54223 léčiva obsahující inzulín, v dávkách	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,4	-0,3	-0,4
54163 antiséra a ostatní složky krve; vakcíny	-1,0	-0,8	-1,1	-1,1	-1,8	-3,2	-2,6
54293 léčiva, v dávkách	-6,3	-6,3	-6,9	-7,8	-8,3	-9,3	-8,4

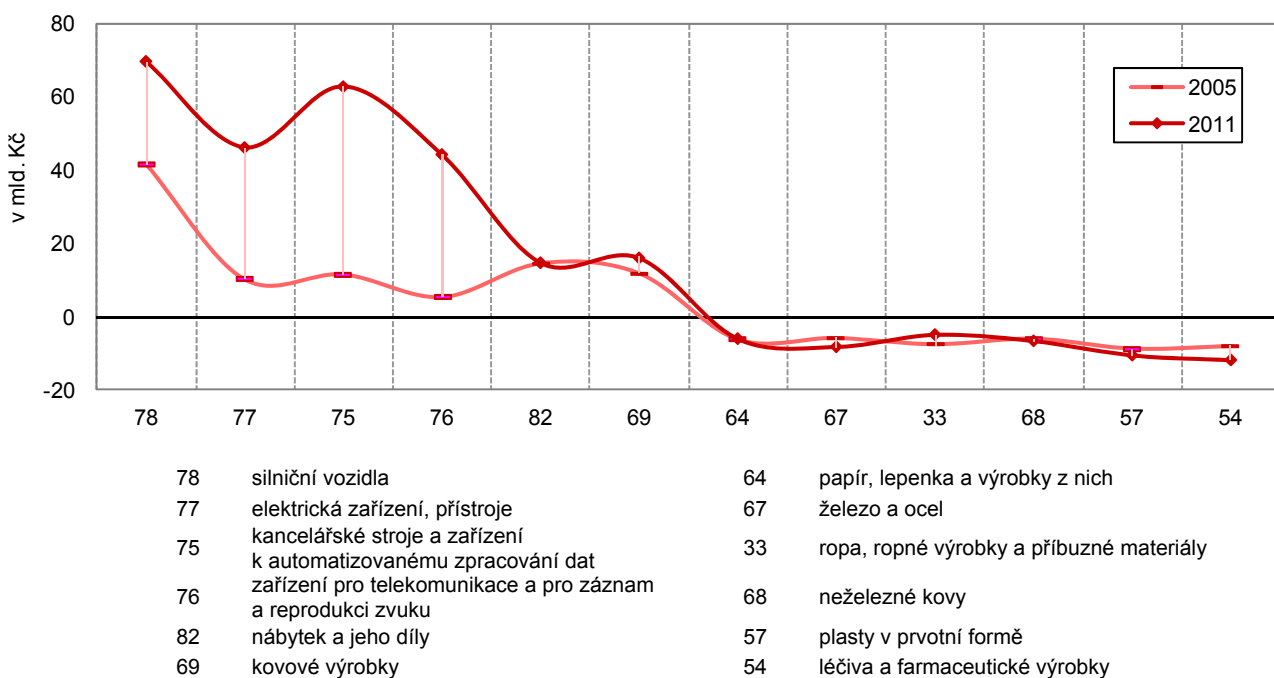
Další oddíl **plastické hmoty v neprvotních formách** si v roce 2011 udržel záporné saldo prakticky na úrovni roku 2005. Oddíl **plastů v prvotní formě** deficit v roce 2011 prohloubil proti roku 2005 o 1,7 mld. Kč; z něj lze zmínit především polyamidy (SITC 5753) s pasivem 2,4 mld. Kč v roce 2011. Oddíl **chemických prostředků a výrobků** navýšil záporné saldo v roce 2011 v porovnání s rokem 2005 o 4,7 mld. Kč; negativně působila položka katalyzátory a katalytické sloučeniny (SITC 5988) s pasivem 2,5 mld. Kč v roce 2011.

Oddíl **barviva, třísloviny a pigmenty** zaznamenal v roce 2011 schodek nepatrně vyšší proti roku 2005 a je reprezentován především položkou nátěrové hmoty a laky (SITC 5334). Oddíl **silice a vonné látky, leštící a čistící přípravky** zvýšil v roce 2011 proti roku 2005 pasivum obchodní bilance o 1,5 mld. Kč, a to hlavně vlivem deficitu položek přípravky pro péči o vlasy (SITC 5533) a přípravky pro péči o pleť (SITC 5532).

Dalšími oddíly s **vysoce záporným vlivem na saldo zahraničního obchodu** s Německem jsou ty, které jsou zařazeny do třídy polotovary a materiály. Jde především o oddíl **železo a ocel** a oddíl **neželezné kovy**, které navýšily záporné saldo v roce 2011 proti roku 2005 o 2,3 mld. Kč a 0,6 mld. Kč a skupinu **papír, lepenka a výrobky z nich**, která v roce 2011 proti roku 2005 snížila deficit o 0,3 mld. Kč. Dlouhodobě provází pasivum některé oddíly ze třídy zemědělské a potravinářské suroviny a výrobky. Jedná se především o oddíl **maso a masné výrobky**, oddíl **krmiv pro zvířata** a oddíl **ovoce a zelenina**.

V neposlední řadě nutno zmínit oddíly z třídy minerální paliva, které negativně působí na obchodní bilanci s Německem. Jedná se o oddíl **ropa, ropné výrobky a příbuzné materiály**, který však v roce 2011 proti roku 2005 snížil schodek o 2,7 mld. Kč a oddíl **topný plyn, zemní i průmyslově vyráběný** s pasivem 8,7 mld. Kč.

Graf 27 Obchodní bilance vybraných oddílů SITC Německem v roce 2005 a 2011

78	silniční vozidla	64	papír, lepenka a výrobky z nich
77	elektrická zařízení, přístroje	67	železo a ocel
75	kancelářské stroje a zařízení k automatizovanému zpracování dat	33	ropa, ropné výrobky a příbuzné materiály
76	zařízení pro telekomunikace a pro záznam a reprodukci zvuku	68	neželezné kovy
82	nábytek a jeho díly	57	plasty v prvotní formě
69	kovové výrobky	54	léčiva a farmaceutické výrobky

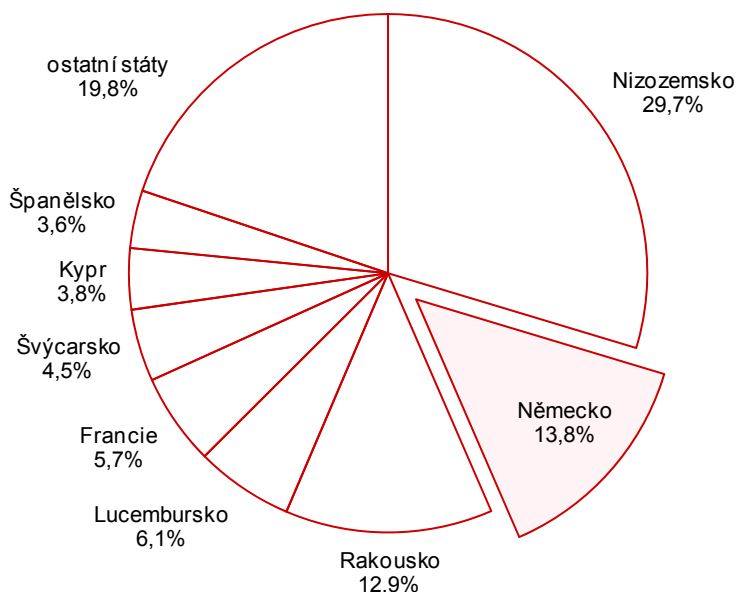
6 Přímé zahraniční investice z Německa do České republiky⁹

Zahraníční obchod České republiky s Německem byl do značné míry ovlivněn přílivem přímých zahraničních investic z Německa do České republiky. Německo je dlouhodobě jedním z největších zahraničních investorů v České republice.

Ke konci roku 2010 stav celkových přímých zahraničních investic v České republice přesáhl 2,4 bilionu Kč. Největší část z celkových přímých zahraničních investic pocházela z Evropy (93,8 %), resp. ze států Evropské unie (88,6 %); podíl mimoevropských států činil pouhých 6,2 % a největšími investory z těchto států byly Spojené státy (3,3 %), Japonsko (1,2 %) a Korea (0,8 %).

Hlavním zahraničním investorem v České republice bylo se 713,3 mld. Kč ke konci roku 2010 Nizozemsko, druhým pak s 332,1 mld. Kč právě Německo a třetím investorem s 311,8 mld. Kč Rakousko. Ke státům, jejichž celkový objem investovaného kapitálu do České republiky přesáhl 100 mld. Kč, patřily ještě Lucembursko, Francie a Švýcarsko. Podle předběžných údajů České národní banky dosáhl v roce 2011 celkový příliv přímých zahraničních investic do České republiky 95 638,3 mil. Kč, z toho z Německa představoval 44 788 mil. Kč.

Graf 28 Přímé zahraniční investice v České republice k 31. 12. 2010 - teritoriální struktura

Největší část německých investic směřovala do průmyslové výroby (zejména do výroby dvoustopých motorových vozidel, přívěsů a návěsů, výroby pryžových a plastových výrobků, výroby ostatních nekovových minerálních výrobků, výroby kovových konstrukcí a kovodělných výrobků kromě výroby strojů a zařízení, výroby elektrických zařízení, výroby strojů a zařízení a výroby a rozvodu elektřiny, plynu a tepla), dále pak do obchodu a peněžnictví.

V České republice podle odhadu působí 3 500 až 4 000 německých společností. Z hlediska kapitálové angažovanosti se jedná jak o stoprocentně vlastněné pobočky, resp. dceřiné společnosti německých podnikatelských subjektů, tak i různé formy smíšených společností s rozdílnou kapitálovou účastí. Hlavní část německého kapitálu směřuje dlouhodobě do výroby motorových vozidel, elektroniky, chemického průmyslu, obchodu a peněžnictví. Největší německé investice v České republice po roce 1990 představují investice koncernu Volkswagen do Škody Mladá Boleslav, akvizice Transgasu a distribučních krajských společností německou společností RWE Gas AG. K dalším německým projektům v České republice patří například investice firem Siemens, AEG, Continental, Linde, Deutsche Telekom, Robert Bosch, Schoeller, Knauf, Paul Hartmann, Messe Düsseldorf, Schade, TDW, Osram, Hella-Autotechnik, Hebel, E.ON a Automotive Lighting Reutlingen.

Vysoký podíl německých investic na celkové sumě přímých zahraničních investic v České republice lze mimo příznivé investiční klima vysvětlit částečně také tím, že nadnárodní společnosti často investují v České republice přes své pobočky registrované v Německu. Tímto způsobem mohou využívat dobrých kontaktů v českém prostředí, které tyto pobočky v České republice většinou mají.

⁹ Zdroj: BusinessInfo - Zastupitelský úřad ČR v Berlíně
Česká národní banka
http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/

7 Shrnutí

Zahraníční obchod s Německem, který je dlouhodobě ovlivňován vysokou mírou provázanosti české ekonomiky s ekonomikou Německa, patří v rámci celkového zahraničního obchodu České republiky (jak na straně vývozu, tak i na straně dovozu) k **nejvýznamnějším**. Obrat zahraničního obchodu s Německem dosáhl v roce 2011 nejvyšší hodnoty od vzniku samostatné České republiky; v porovnání s rokem 2000 se jeho hodnota téměř zdvojnásobila a proti roku 2005 byla vyšší o více jak jednu třetinu.

Na výši obratu zahraničního obchodu s Německem má dlouhodobě nadpoloviční podíl **vývoz** (57,4 % v roce 2011). Na německý trh směřuje největší část z celkového českého vývozu. V období 2005 až 2011 se pozice Německa na celkovém vývozu sice postupně snižovala (v roce 2011 proti roku 2005 o 1,5 p. b.), byla však v rámci celkového vývozu stále dominantní (32,1 % v roce 2011). Tento vývoj byl ovlivněn tím, že po celé sledované období tempo růstu vývozu do Německa bylo nižší oproti tempu růstu celkového vývozu.

Úloha **dovozu** v zahraničním obchodu s Německem byla v porovnání s pozicí vývozu slabší. Zastoupení dovozu z Německa na celkovém českém dovozu v letech 2005 až 2011 sice postupně sláblo (v roce 2011 proti roku 2005 o 4,5 p. b.), dovoz z Německa je však pro českou ekonomiku stále nejdůležitější, neboť tímto dovozem je kryta více jak čtvrtina z celkových dovozních potřeb (25,6 % v roce 2011). Stejně jako u vývozu do Německa, tak i u dovozu z Německa bylo tempo růstu nižší v porovnání s tempem růstu celkového dovozu.

Pozitivní dopad na **bilanci zahraničního obchodu** s Německem měla skutečnost, že po celé období 2005 až 2011 (vyjma roku 2007) bylo tempo růstu vývozu oproti tempu růstu dovozu vyšší a propad v zahraničním obchodu s Německem v letech 2008 a 2009 byl výraznější na straně dovozu. Obchodní bilance s Německem vykazovala v letech 2005 až 2011 neustále přebytek, který se v jednotlivých letech navyšoval.

Zahraníční obchod České republiky je uskutečňován se **16 spolkovými zeměmi**, především pak s Bavorskem, Bádensko-Württemberskem a se Severním Porýním-Vestfálskem. Na tyto tři spolkové země připadlo v roce 2011 z celkového vývozu Německa do České republiky 45,0 % a z celkového dovozu Německa z České republiky 63,1 %.

Česká republika se v období 2005 až 2011 **zařadila mezi přední zahraničněobchodní partnery Německa**. V celkovém vývozu Německa zaujala v roce 2011 s podílem 2,9 % třinácté místo a v celkovém dovozu Německa s podílem 4,1 % deváté místo.

Všechny třídy SITC zaznamenaly v letech 2005 až 2011 **růst vývozu do Německa**. Nadprůměrně rostl zejména **vývoz strojů a dopravních prostředků**, který si tak (nejvýrazněji ze všech tříd SITC) posílil svoji pozici na celkovém vývozu do Německa, a to na téměř 58 % v roce 2011. V rámci **vývozu strojů a dopravních prostředků** patřil k nejvýznamnějším **vývoz silničních vozidel**. Přes zvýšení vývozu silničních vozidel se jejich podíl na celkovém vývozu do Německa v roce 2011 proti roku 2005 poněkud oslabil a snížilo se i zastoupení jejich vývozu do Německa na celkovém českém vývozu silničních vozidel. Nejvýznačnější podskupinou vývozu do Německa byly ostatní díly a příslušenství motorových vozidel. I když se jejich pozice přes navýšení vývozu oslabil ve prospěch motorových vozidel k dopravě osob, jejich vývoz stále ještě v roce 2011 vývoz motorových vozidel k dopravě osob převyšoval. Nejvýraznější růst zaznamenal ve sledovaném období **vývoz kancelářských strojů a zařízení k automatizovanému zpracování dat a zařízení pro telekomunikace a pro záznam a reprodukci zvuku**. Významným byl i **vývoz elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů**.

Druhou třídou vývozu do Německa byly **polotovary a materiály**, z nich především výrobky ze železa nebo oceli, zámečnické výrobky, seify a železářské zboží ze základních kovů a pneumatiky pro osobní vozy. **Průmyslové spotřební zboží** si udržovalo třetí pozici ve struktuře vývozu do Německa. Na vývoz do Německa směřovaly sedadla používaná v letadlech a motorových vozidlech, případně přestavitelná na lůžka a jejich díly, dále pak kancelářské potřeby, tříkolky, koloběžky, šlapací auta, kočárky pro panenky a ostatní hračky. **Suroviny nepoživatelné a minerální paliva** dosáhly sice největšího relativního přírůstku, jejich podíl na celkovém vývozu do Německa patřil k méně významným, stejně jako vývoz **chemických výrobků** a zejména pak **zemědělských a potravinářských surovin a výrobků**.

Zvýšení dovozu z Německa provázelo v letech 2005 až 2011 též **všechny třídy SITC**. Nadprůměrný růst provázelo zejména ty třídy SITC, které patří k méně významným. Nejdůležitější třídou dovozu byly **stroje a dopravní prostředky**. Tato třída patřila však k těm třídám, které si v roce 2011 proti roku 2005 oslabil svoji pozici na celkovém dovozu z Německa. Z celkového českého dovozu strojů a dopravních prostředků byla dovozem z Německa kryta v roce 2011 přibližně čtvrtina proti jedné třetině v roce 2005. V rámci **dovozu strojů a dopravních prostředků** patřil k největším dovoz **silničních vozidel**. Přes zvýšení dovozu silničních vozidel se jejich podíl na celkovém dovozu z Německa v roce 2011 proti roku 2005 mírně oslabil a snížilo se i zastoupení jejich dovozu z Německa na celkovém dovozu silničních vozidel. Nejvýznačnější podskupinou dovozu silničních vozidel z Německa byly **ostatní díly a příslušenství motorových vozidel**; jejich pozice i při navýšení dovozu zůstala v roce 2011 na úrovni roku 2005. Na celkovém českém dovozu ostatních dílů a příslušenství motorových vozidel se jejich dovoz z Německa podílel v roce 2011 více jak 45 %.

Druhou podskupinou dovozu silničních vozidel byla **motorová vozidla k dopravě osob** s podprůměrným růstem dovozu a mírným oslabením jejich podílu na celkovém dovozu z Německa i na jejich celkovém českém dovozu. Dovoz ostatních dílů a příslušenství motorových vozidel jako celek v roce 2011 převyšoval dovoz motorových vozidel k dopravě osob více jak třikrát. Nejvýraznější růst provázal dovoz **strojů a zařízení k výrobě energie, strojů a zařízení všeobecně užívaných v průmyslu a strojního zařízení pro určitá odvětví průmyslu**. Mírný růst dovozu **elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů** vedl ke snížení jeho podílu na celkovém dovozu z Německa i ke snížení jeho úlohy na celkovém českém dovozu.

Druhou třídou dovozu z Německa (přibližně s polovičním podílem oproti strojům a dopravním prostředkům) byly **polotovary a materiály**, z nich především kovové výrobky, železo a ocel, výrobky ze železa nebo oceli, zámečnické výrobky, sejfy a železářské zboží ze základních kovů a neželezné kovy. **Třetí pozici ve struktuře dovozu** zaujímaly **chemické výrobky** reprezentované plasty v prvotní formě, plastickými hmotami v neprvotních formách a zejména pak léčiva a farmaceutickými výrobky. **Průmyslové spotřební zboží si ve struktuře dovozu z Německa udržovalo čtvrtou pozici**. Tato třída s nejnižším přírůstkem dovozu ze všech tříd SITC si oslabil svůj podíl na celkovém dovozu. Nejvýrazněji posílily svoji úlohu na celkovém dovozu **suroviny nepoživatelné a minerální paliva**, které dosáhly největšího relativního přírůstku. K významným podskupinám dovozu této třídy patřila elektrická energie, ropné oleje, oleje z nerostů živých, přípravky z nich a zemní plyn. K nejméně významným patřily v dovozu z Německa **zemědělské a potravinářské suroviny a výrobky**.

Největším nositelem kladného salda zahraničního obchodu s Německem byl v letech 2005 až 2011 obchod se **stroji a dopravními prostředky**, který značnou měrou přispěl k aktivu celkové obchodní bilance s Německem. Docílené aktivum z obchodu se stroji a dopravními prostředky reprezentovalo podstatnou část celkové kladné obchodní bilance této třídy SITC. **Hlavní podíl na aktivu obchodní bilance se stroji a dopravními prostředky měla silniční vozidla**. V roce 2011 proti roku 2005 se aktivum obchodu se silničními vozidly navýšilo o 28,0 mld. Kč, a to hlavně vlivem kladného salda motorových vozidel k dopravě osob, ale i ostatních dílů a příslušenství motorových vozidel. **Druhý nejvýznamnější podíl na přebytku obchodní bilance s Německem měly kancelářské stroje a zařízení k automatizovanému zpracování dat** následované **elektrickými zařízeními, přístroji a spotřebiči**. Značné navýšení kladného salda provázelo i **zařízení pro telekomunikace a pro záznam a reprodukci zvuku**.

Další třídou, která si udržovala aktivum, bylo průmyslové spotřební zboží. Kladné saldo bylo sice v porovnání s aktivem z obchodu se stroji a dopravními prostředky výrazně nižší, mělo i tak pozitivní vliv na celkovou obchodní bilanci s Německem. Lze zmínit např. **různé výrobky, nábytek a jeho díly, oděvní výrobky a doplňky a montované budovy**. **Suroviny nepoživatelné a minerální paliva** vykazovaly též přebytek obchodní bilance, který se však postupně snižoval. Pozitivní dopad zaznamenaly především rudy kovů a kovový odpad, korek a dřevo, zatímco negativní vliv měly ropa, ropné výrobky a příbuzné materiály, topný plyn, zemní i průmyslově vyráběný. **Polotovary a materiály** byly poslední třídou, která udržovala aktivum, na čemž měly zejména podíl kovové výrobky, výrobky z pryže (pneumatiky pro osobní vozy), výrobky z korku a dřeva. Přebytek snižovaly především železo a ocel a neželezné kovy, papír, lepenka a výrobky z nich. **Schodek** (s tendencí růstu) vykazovaly po celé sledované období **chemické výrobky** (léčiva a farmaceutické výrobky, plastické hmoty v neprvotních formách, plasty v prvotní formě, chemické prostředky a výrobky, barviva, třísloviny a pigmenty, silice a vonné látky, lešticí a čisticí prostředky) a **zemědělské a potravinářské suroviny a výrobky**.

Zahraněční obchod České republiky s Německem byl do značné míry ovlivněn přílivem přímých zahraničních investic z Německa do České republiky. Německo je dlouhodobě jedním z největších zahraničních investorů v České republice. Největší část německých investic směřovala do průmyslové výroby (zejména do výroby dvoustopých motorových vozidel, přívěsů a návěsů, výroby pryžových a plastových výrobků, výroby ostatních nekovových minerálních výrobků, výroby kovových konstrukcí a kovodělných výrobků kromě výroby strojů a zařízení, výroby elektrických zařízení, výroby strojů a zařízení a výroby a rozvodu elektřiny, plynu a tepla), dále pak do obchodu a peněžnictví.